СПРАВКА
за постъпилите бележки, предложения и констатации по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове по проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Предложения и становища	Приети/ Неприети	Мотиви
1.	**Асоциация на банките в България**			
		1. Предвидения за отмяна на ЗПФУР съдържа изрична дефиниция на „финансова услуга", а именно - *Финансова услуга е всяка услуга по извършване на банкова дейност, кредитиране, застраховане, допълнително доброволно пенсионно осигуряване с лични вноски, инвестиционно посредничество, както и предоставяне на платежни услуги.* Съпоставена със съществуващата дефиниция на финансова услуга в **§13, т.12 на ДР на ЗЗП**, а именно*: "Финансова услуга" е всяка услуга, свързана с банкова дейност, кредитиране, застраховане, лично пенсионно осигуряване, инвестиране или плащане",* намираме, че действащата към момента в ЗПФУР дефиниция е по-прецизна и следва да бъде възприета и в нормите на ЗЗП при настоящите промени.	Не приема	Предложението противоречи на Директива 2011/83/ЕС. С Директива (ЕС) 2023/2673 се изменя Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние, и се отменя Директива 2002/65/ЕО за предоставяне на финансови услуги от разстояние. На европейско ниво, предоставянето на финансови услуги от разстояние се урежда от Директива 2011/83/ЕС за правата на потребителите. Дефиницията на термина „финансова услуга" в §13, т.12 на ЗР на ЗЗП съответства напълно на разпоредбата на чл. 2, т.12 от Директива 2011/83/ЕС.
		2. Бихме искали да отбележим, че намираме за нужно да бъде допълнен или разяснен текстът на **чл. 47а** (който би следвало да започне да се прилага и за	Няма предложение	Разпоредбата на чл.46а от Закона за защита на потребителите се прилагат по отношение на договори за предоставяне на финансови

		финансовите услуги от разстояние на основание измененията в чл. 46, т.4) по отношение на това дали разпоредбите на този член следва да бъдат съобразявани при извършване на операции през електронните канали на банките. От прочита на предложения текст, нашето разбиране е, че той е приложим за ситуациите, при които платформата предлага на потребителите възможност да закупят продукти или услуги от различни доставчици и в тази връзка не е приложим за продукти на кредитните институции, през които се закупуват услуги само от един доставчик. Предоставянето на указания или прецизиране на разпоредбата в тази посока ще елиминират риска от грешно тълкуване както от страна на задължените лица, така и от страна на регулаторите.		услуги от разстояние. Същевременно, съгласно чл.59з от проекта на закон, „*Когато в друг нормативен акт, уреждащ конкретни финансови услуги, се съдържат правила относно предоставянето на преддоговорна информация, правото на отказ от договора или предоставянето на срок за размисъл преди сключване на договора, или предоставянето на подходящи разяснения на потребителите, за съответните финансови услуги се прилагат разпоредбите на този друг нормативен акт.*" Предвид на това, че Законът за потребителския кредит съдържа изисквания за предоставяне не преддоговорна информация, и предвид разпоредбата на чл.59з от проекта на закон, разпоредбата на чл.46а от ЗЗП, във връзка с чл.47а от същия няма да се прилага по отношение предоставянето на потребителски кредит.
		3. В проекта наред с транспонирането на Директивата, включени значително разширени правомощия на Комисия за защита на потребителите (КЗП), които не са изисквани, не са предвидени и не се извеждат от нея. Смятаме, че това представлява надхвърляне на целите на транспонирането и въвеждане на нови контролни механизми (вкл. мерки по ограничаване на достъп до сайтове), които имат последици далеч отвъд материята на дистанционните финансови услуги. В проекта има няколко напълно нови правомощия, които не съществуват в действащия ЗЗП, нито са част от изискванията на директивата, като например: - В **чл. 47в и чл. 47г** от законопроекта е предвидена възможност за налагане на принудителна административна мярка за допуснато нарушение, чрез заповед на председателя на КЗП. Посочено е, че	Не приема	Не е налице празнота в правната уредба относно обжалването на заповедта за прилагане на принудителна административна мярка. Съгласно общите правила на административното право, доколкото в специалния закон не е предвиден изричен ред, се прилага редът по Административнопроцесуалния кодекс, поради което не е необходимо изрично препращане. Предложената уредба не дерогира този общ ред, а въвежда специални материалноправни предпоставки и ускорена процедура, продиктувана от необходимостта от ефективна и своевременна защита на потребителите. Изричното предвиждане, че заповедта подлежи на незабавно

		мярката подлежи на изпълнение дори и при обжалване на заповедта (чл. 47в, ал. 6). Липсва обаче изрично разписан ред за атакуването на този административен акт или препращане към процесуални норми, което е необходимо по смисъла на чл. 23 ЗАНН. Същевременно е предвидено, че ако в този тридневен срок от публикуване на заповедта не бъде преустановено нарушението, от КЗП да бъде подадено искане до председателя на Софийски районен съд да разпореди на доставчиците на съобщителни мрежи и услуги спиране на достъпа до интернет страницата на нарушителя. Необходимо е обаче да бъде уточнено дали разпореждането на съда, независимо дали с него се уважава или не искането на КЗП, подлежи на обжалване и по какъв ред. Считаме, че не е удачен предложения подход по възлагането на функциите по разглеждането на искане по чл. 47в, ал.3 и издаване на разпореждане единствено на председателя на Софийски районен съд или оправомощен от него заместник-председател.		изпълнение, независимо от обжалването, е съзнателно законодателно решение, обусловено от характера на нарушенията – в значителна част от случаите те се извършват онлайн, засягат неограничен кръг потребители и могат да причинят значителни вреди за кратък период от време. Именно поради това е необходимо въвеждане на механизъм за бърза и ефективна намеса, който да не бъде обезсмислен чрез отлагане на изпълнението. По отношение на съдебното разпореждане следва да се отбележи, че съдът се произнася по искане на административен орган в рамките на специална, ускорена процедура, насочена към преустановяване на нарушение и ограничаване на достъпа до онлайн съдържание. В този контекст, уредбата е съобразена с необходимостта от бързина и ефективност и съответства на сходни механизми, предвидени в европейското право, включително правомощията за ограничаване на достъпа до онлайн интерфейси с цел защита на колективните интереси на потребителите. Не се споделя и възражението относно определянето на компетентен орган. Концентрирането на компетентността в рамките на Софийския районен съд е обусловено от необходимостта от единно, бързо и предвидимо правораздаване при разглеждане на тези производства, които по своя характер изискват спешност и специализация. Това решение е в съответствие с утвърдени законодателни

				подходи при производства с висока степен на неотложност. С оглед на изложеното, предложената уредба осигурява необходимия баланс между правото на защита и ефективността на контролната дейност и не е налице необходимост от допълнително прецизиране.
		4. Считаме, че текстът на буква б) и буква в) на ал. 3 на новия **чл.52а** от законопроекта се нуждае от редакция в съответствие с изискванията на Директивата, като думите „подробна информация" бъдат заменени, както следва: - в буква „б" - с „данни, идентифициращи"; - в буква „в" - с „данни". Така, освен пълно съответствие с изискванията по Директивата, ще се постигне и яснота и за търговците, и за потребителите каква точно информация следва да бъде предоставена. Ползването на израза „подробна информация", без уточнение каква точно и колко подробна създава предпоставка за неразбиране и възможност за разнопосочни тълкувания.	Приема	Чл.52а, ал.3 „Функцията за отказ по ал.1 трябва да предостави възможност на потребителя да изпрати онлайн изявление за отказ, с което информира търговеца за решението си да се откаже от договора. Онлайн изявлението за отказ позволява на потребителя да предостави лесно или да потвърди следната информация: б) данни, идентифициращи договора, от който желае да се откаже; в) данни за електронното средство, чрез което потвърждението за отказ от търговеца ще бъде изпратено на потребителя.
		5. От разпоредбите на законопроекта не става напълно ясно дали **чл. 52а** ще бъде приложим и при договори за потребителски кредити, сключени от разстояние. В § 83 от законопроекта е включено изменение на чл. 30 от ЗПК, при което е предвидено, че няма да се прилагат 59г и 59д от ЗЗП, ако потребителят има възможност за отказ по реда на чл. 29 от ЗПК. Ако идеята на законодателя е новият чл. 52а да бъде приложим и в хипотезата на договор за потребителски кредит, считаме, че е необходимо изменение на чл. 29, ал. 2 и 3 от ЗПК с оглед предвидения в нормата на чл. 52а от ЗИД на ЗЗП нов ред за извършване на отказ от договори, сключени от разстояние и удостоверяването на този факт.	Не приема	Разпоредбата на чрл.29 от Закона за потребителския кредит урежда право на отказ на потребителя от договора за кредит като въвежда 14 дневен срок за размисъл. Тази разпоредба на ЗПК не се отнася за договори от разстояние. Тази разпоредба е за договорите офлайн. По отношение правото на отказ от договор за потребителски кредит ще се прилага разпоредбата на чл.52а и на чл.59г от законопроекта.

		6. В съображение 16 от Преамбюла на Директивата е предвидено, че когато други актове на Съюза, с които се уреждат конкретни финансови услуги, съдържат правила относно преддоговорната информация, относно правото на отказ или относно подходящите разяснения, и независимо от степента на подробност на тези правила, за тези конкретни потребителски финансови услуги следва да се прилагат само съответните разпоредби на тези други актове на Съюза, освен ако в тези актове не е предвидено друго. Изискванията в този смисъл са пренесени съответно в чл.16а, параграф 10 от Директивата (по отношение преддоговорната информация), в чл.16б, параграф 6 от Директивата (по отношение на правото на отказ) и в чл.16г, параграф 5 от Директивата (по отношение на разясненията). В законопроекта обаче е предвиден един общ текст, касаещ и трите случая (преддоговорна информация, право на отказ и подходящи разяснения), а именно ал.5 на чл.59е, който са отнася само към подходящите разяснения. Считаме тази законодателна техника за неправилна, като предлагаме или текстът на коментираната ал. 5 да бъде изнесен като отделен член, или да бъде направена диференциация на трите случая (преддоговорна информация, право на отказ и подходящи разяснения), като се предвидят отделни алинеи за всеки от тях, съответно към чл.59в (за преддоговорната информация), към чл.59г (за правото на отказ) и към чл.59е (за подходящите разяснения).	Приема	Създадена е нова разпоредба на чл.59з, приложима за трите хипотези. Редакция на новата разпоредба на чл.59з: *„Чл. 59з. Когато в друг нормативен акт, уреждащ конкретни финансови услуги, се съдържат правила относно предоставянето на преддоговорна информация, правото на отказ от договора или предоставянето на срок за размисъл преди сключване на договора, или предоставянето на подходящи разяснения на потребителите, за съответните финансови услуги се прилагат разпоредбите на този друг нормативен акт.*"
		7. С предложения проект се предвижда възможност за налагане на имуществена санкция до 4% от годишния оборот за нарушения на разпоредби, свързани с дизайна на онлайн интерфейс. на Забраните в предложеният текст на чл. 59ж са широко формулирани – „по-силно открояване" и др., което дава КЗП	Не приема	Предложената разпоредба е във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) 2017/2394 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 година относно сътрудничеството между националните органи, отговорни за прилагането на

		прекалено широка свобода да преценява какво е „силно откроряване" и какво е „по-трудна процедура". Липсата на легални дефиниции или обективни критерии за тълкуване на тези понятия създава сериозна правна несигурност относно приложното им поле. На практика това означава, че преценката за наличие на нарушение ще бъде оставена изцяло на дискрецията на административния орган – Комисия за защита на потребителите, без обективни, ясни и предвидими стандарти. Предвиденото санкциониране с до 4% от оборота за нарушения, свързани с дизайн на онлайн интерфейс, не произтича пряко от правото на ЕС и представлява несъразмерно разширяване на приложното поле на тежките санкции. В заключение, нашето предложение е да се предвиди диференциране на санкциите, като максималният праг до 4% от оборота да се запази единствено за тежки широко разпространени нарушения със съюзно измерение, а за нарушения, свързани с дизайн на онлайн интерфейс, да се предвидят по-ниски, пропорционални санкции.		законодателството за защита на потребителите и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2006/2004. Разпоредбата ще се прилага само за широкомащабни трансгранични нарушения на посочените разпоредби – въз основа на координирани действия на държавите-членки по прилагане на Регламент(ЕС) 2017/2394. Разпоредбата произтича пряко от право на ЕС. Нарушенията, свързани с дизайна на онлайн интерфейса на търговеца (dark patterns) съставляват тежки нарушения, тъй като ограничават възможностите на потребителите за вземане на свободно и информирано решение за сключване на договор.
		8. Към момента е предвиден кратък срок за адаптация на доставчиците на финансови услуги към новите изисквания, а имено 19.06.2026г. **(§ 85, т.1 от проекта)**, при все че отчитаме изложените съображения за този срок в мотивите към ЗИД на ЗЗП, то считаме, че с оглед необходимите процесни и продуктови оценки и технически разработки, на задължените субекти следва да бъде предоставена възможност за по-дълъг срок за имплементация на предвидените задължения, като се предвиди vacatio legis, с по- приемлив срок за техническо и реалистично изпълнение, например 01.11.2026г.	Не приема	Предложението противоречи на **чл.2 на Директива (ЕС) 2023/2673,** поради което не може да бъде прието. Съгласно чл.2 от Директива (ЕС) 2023/2673, държавите членки приемат и публикуват не по-късно от 19 декември 2025 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.Те прилагат тези **разпоредби от 19 юни 2026 г.**
		9. Възразяваме срещу предвидения в **чл.234, ал. 6 и ал.7, респективно в чл.235, ал.3 в § 72** от	Не приема	Предложената уредба не противоречи на общите принципи на

		законопроекта начин на връчване /включително фикция за уведомяване/ на актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления, като противоречащи на общите принципи на административно-наказателното производство. Предлагаме посочените текстове да отпаднат и да се запази предвиденото в тази връзка в Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/.		административнонаказателното производство, а представлява специален ред, въведен с оглед преодоляване на установени в практиката затруднения при връчването на актове и наказателни постановления, особено в хипотезите на онлайн търговия и недобросъвестно поведение на търговци. Действащата уредба по Закона за административните нарушения и наказания в редица случаи се оказва недостатъчно ефективна, което води до невъзможност за реализиране на административнонаказателна отговорност, поради невръчване на актовете. Това обуславя необходимостта от въвеждане на специални правила в Закона за защита на потребителите, които да гарантират реално осъществяване на контролните правомощия на Комисията за защита на потребителите. Предвидените способи за връчване, включително чрез поставяне на съобщение на интернет страницата на Комисията и въвеждане на фикция за връчване след изтичане на определен срок, са субсидиарни и се прилагат само при невъзможност за връчване по основните способи. Те са насочени към предотвратяване на злоупотреби и умишлено избягване на връчването от страна на нарушителите. Същевременно, уредбата предвижда достатъчни гаранции за информираност на адресата и възможност за упражняване на правото на защита, като въвежда ясни срокове и обективно определими моменти на настъпване на правните последици. Запазването единствено на общия ред по

				ЗАНН не би позволило ефективно противодействие на установените практики за избягване на връчване, поради което предложението не се приема.
		10.Предлагаме и бележки от технически характер, както следва:	Приема	
		10.1.След §20 като систематично място следва да се отрази промяна в чл. 181г, ал.3, точка 6, където е посочен Регламент (ЕС) №524/2013, предвид че с Регламент (ЕС) 2024/3228 се отменя Регламент (ЕС) №524/2013.	Приема	**§ 21.** В чл. 181г, ал. 3, т. 6 думите „попадащи в обхвата на чл. 2, параграф 1 на Регламент (ЕС) № 524/2013" и запетаята преди тях се заличават.
		10.2.В чл.182, ал.5 – Регламент (ЕО) № 924/2009 да бъде заменен от Регламент (ЕС) 2021/1230 на ЕП и на Съвета от 14 юли 2021 година относно презграничните плащания в рамките на Съюза, тъй като с него Регламент 924/2009 е отменен	Приема	**§ 26.** В чл. 182, ал. 5 думите „Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001 (ОВ, L 266/11 от 9 октомври 2009 г.)" се заменят с думите „Регламент (ЕС) 2021/1230 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юли 2021 г. относно презграничните плащания в рамките на Съюза (ОВ, L 274/20 от 30 юли 2021 г.)".
		10.3. В преходни и заключителни разпоредби §80 относно промени в ЗПУПС – в чл.175, ал. 2 ЗПУПС, второто изречение относно прилагането на Регламент №524/2013 и платформата да отпадне с оглед отменянето му.	Приема	**§ 80.** В Закона за платежните услуги и платежните системи (Обн. ДВ. бр.20 от 2018 г., изм. и доп. бр.17, 37, 42 и бр. 94 от 2019г., изм. и доп. бр.13 от 2020 г., изм. и доп. бр.12 от 2021г., изм. и доп. бр.25 и 45 от 2022 г., изм. и доп. бр.8, 66 и бр. 84 от 2023г., изм. бр.79 от 2024 г., изм. бр. 49, 54, 64 и 67 от 2025г., изм. и доп. бр. 25 от 2026 г.) в чл. 175, ал. 2 в изречение първо думите „Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние" се заменят с „глава четвърта, раздел I„а" от Закона за защита на потребителите", а изречение второ се заличава.

2.	**Българска национална асоциация „Активни потребители”**			
		1. На първо място следва да се отбележи, че проектът въвежда забрана за използването на манипулативни онлайн интерфейси („тъмни модели“), но го прави с ограничен обхват. Съгласно Регламент (ЕС) 2022/2065 (DSA) подобна забрана има хоризонтален характер и се прилага към всички онлайн платформи, независимо от сектора. В същото време Директива (ЕС) 2023/2673 разглежда тези практики в контекста на финансовите услуги. В проекта обаче новата разпоредба на чл. 59ж е позиционирана в специалния Раздел I „а“, приложим единствено към договорите за финансови услуги. При наличие на колизия между национални и европейски норми, предимство имат актовете на ЕС, но е по-целесъобразно в закона забраната да бъде формулирана като общоприложима за всички онлайн интерфейси, насочени към потребители.	Не приема	Предложението е извън обхвата на законопроекта. Законопроектът има за цел въвеждане изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673. Защитата на потребителите срещу използването на „dark patterns“ ще се изгражда тепърва на европейско ниво. Понастоящем Европейската комисия работи по законодателно предложение, което ще въведе обща забрана за използване на “dark patterns” (тъмни модели), свързани с архитектурата на онлайн интерфейса на търговците. Посоченият Регламент (ЕС) 2022/2065 (DSA) относно единния пазар на цифровите услуги няма отношение към забраната за използване на „dark patterns“. Регламент (ЕС) 2022/2065 определя отговорността на онлайн платформите за публикувано съдържание, въвежда забрана за незаконно съдържание, но не третира въпроса с използването на „dark patterns“, които освен това не се ограничават само до онлайн интерфейса на търговеца. Законопроектът въвежда коректно изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673, която забранява три търговски практики, които са в състояние да манипулират избора на потребителите при вземане на решение за покупка. Общата забраната за използване на „dark patterns“ ще бъде установена с отделен

				европейски акт, който има хоризонтален характер, и който ще се прилага за всички търговци. Очаква се през ноември ЕК да направи предложение за директива за цифровата справедливост, което ще уреди именно въпроса за използването на „dark patterns". Не е необходимо да се предприемат законодателни инициативи на национално ниво по този въпрос, преди предложението на ЕК, което ще има хоризонтален характер.
		2. На следващо място, проектът предвижда въвеждане на правото на потребителя да получи „човешка намеса" при взаимодействие с автоматизирани системи, но това право е ограничено по начин, който не съответства на европейската рамка. Съгласно Директива (ЕС) 2023/2673 потребителят следва да има възможност да поиска човешка намеса като обща гаранция за прозрачност, особено когато се използват чатботове или други автоматизирани средства. В проекта в чл. 59е, ал.3 това право е ограничено до етапа на сключване на договора или до последващи обосновани случаи - *„а когато това е необходимо*", без ясна дефиниция кои хипотези попадат в обхвата на разпоредбата. Така формулиран текстът създава неяснота и предпоставки за спорове. Необходимо е правото да бъде разширено и приложимо на всички етапи на взаимодействие с търговеца.	Не приема	Разпоредбата на чл. 59е, ал. 3 посочва ясно, че когато е необходимо, търговецът е длъжен да осигури човешка намеса и след сключване на договора. Тези случаи обхващат следните ситуации на потребители, когато е необходимо: при подновяване на договора, при затруднения на потребителя при изпълнение на договора, или когато е необходимо за допълнителни разяснения относно договорните условия. Използваният в чл. 59е от проекта на закон израз *„когато е необходимо*" е по-широк и е в интерес на потребителите.
		3. Следващият проблем, на които искаме да обърнем внимание, е при уредбата на твърденията за екологосъобразност („greenwashing") в чл.68д - чл.68ж. Директива (ЕС) 2024/825 изисква забрана на общи екологични твърдения, като „зелен" или „еко", освен ако те са подкрепени от признати схеми за сертифициране с високи стандарти, като например Екомаркировката на ЕС. В проекта тази забрана е	Не приема	Изискванията на Директива (ЕС) 2024/825 са въведени коректно в проекта на закон. Твърденията на търговците за екологосъобразност са доброволни, а не задължителни. Същевременно, когато търговците правят такива твърдения, те трябва да отговарят на изискванията на Закона за защита на потребителите, т.е. не

		въведена, но липсва достатъчна конкретизация относно това кои схеми се приемат за надеждни и как следва да се доказва съответствието. Рискът тук произтича от факта, че много „частни" етикети, създадени от самите търговци за собствените им продукти, могат да бъдат представени като *„основани на система за сертифициране*" (чл. 68ж, т. 28) без реална независима проверка. Проектът не включва процедурата, по която да се проверява дали дадена система за сертифициране действително отговаря на високите критерии за независимост на третата страна, заложени в Директивата. Освен това забраната за твърдения, свързани с компенсиране на емисии в чл.68ж, т.31, е формулирана по начин, който допуска нейното заобикаляне чрез представянето им като допълнителна, а не основна характеристика на продукта – „да се твърди, въз основа на компенсиране на емисиите на парникови газове, че дадена стока или услуга има неутрално, намалено или положително въздействие върху околната среда от гледна точка на емисиите на парникови газове".		трябва да са заблуждаващи. Твърдения на търговците за екологосъобразност на стоките, които са заблуждаващи съставляват нелоялна търговска практика, която и в момента е забранена от ЗЗП. Търговците трябва да докажат истинността на техните твърдения. Законопроекта не въвежда изцяло нова материя, а само разширява черния списък на забранени заблуждаващи търговски практики, по смисъла на действащия ЗЗП. Разпоредбата на чл. 68ж, т.31 въвежда коректно изискванията на т. 4в от Приложение I на Директива (ЕС) 2024/825, с която се изменя Директива 2005/29/ЕС. Съгласно т.4в от Приложение I са забранени *„твърдения, основани на компенсиране на емисиите на парникови газове, съгласно които даден продукт има неутрално, намалено или положително въздействие върху околната среда от гледна точка на емисиите на парникови газове."* Съображение 12 на Директива (ЕС) 2024/825 също посочва, че е „особено важно е да се забранят твърденията, основани на компенсиране на емисиите на парникови газове, съгласно които даден продукт, стока или услуга, има неутрално, намалено или положително въздействие върху околната среда от гледна точка на емисиите на парникови газове". Предложението противоречи на Директива (ЕС) 2024/825, поради което не може да бъде прието.

		4. Допълнителен проблем възниква във връзка с многократното използване на понятието „онлайн интерфейс" в проектозакона, заето от Регламент (ЕС) 2022/2065. Макар това да осигурява формално съответствие с европейското право, понятието е твърде широко и може да обхване практически всякакъв вид софтуер, което създава предпоставки за неяснота и затруднения при прилагането. В тази връзка е целесъобразно да се въведе уточнение, ограничаващо приложното поле до онлайн интерфейси, чрез които се сключват договори с потребители.	Не приема	Законопроектът дава дефиниция на термина „онлайн интерфейс". Съгласно § 13, т.65 от на ДБ на законопроекта, *„онлайн интерфейс*" е понятие по смисъла на чл.3, бук. „м" от Регламент (ЕС) 2022/2065. Няма проблем с използването на термина *„онлайн интерфейс*", тъй като Закона за защита на потребителите е приложим само по отношение на договори с потребители. Освен това, приложното поле на термина *„онлайн интерфейс*" не може да се ограничи само *до* сключване на договори, а трябва да включва и етапа преди сключване на договори с потребители.
		5. Последен въпрос, но не по важност е, че проектът предвижда в чл. 47в, ал. 3 санкционен механизъм, който позволява на Комисията за защита на потребителите да иска ограничаване на достъпа до интернет страници. Макар тази мярка да е насочена към ефективно правоприлагане, следва да се отчетат необходимостта от допълнителни гаранции за прозрачност и участие на заинтересованите страни. В този смисъл е уместно да се предвиди възможност за участие на представителните потребителски сдружения, включително чрез предоставяне на право да инициират или да се включват в подобни производства.	Не приема	Гражданското право предоставя необходимите гаранции на търговците, във връзка с предвидения санкционен механизъм, включително и по отношение обжалването на решенията на съда. Трябва да се има предвид, че предвиденото ограничаване на достъпа до интернет страниците на търговците е последната мярка, която ще се използва само когато другите способи аз откриване на търговеца не са дали резултат. Съгласно общите правила на административното право не е възможно да се предвиди участие на сдруженията на потребителите в производства за преустановяване на нарушенията. Сдруженията на потребителите имат възможност да предявят представителен иск за защита на колективните интереси на потребителите за преустановяване на нарушение на законодателството за защита на потребителите.

3.	**Асоциация за отговорно небанково кредитиране**			
		1. **По въпроса за необходимостта от транспониране на Директивата в Закона за защита на потребителите** Макар ЗПФУР да е действащо право от 2007 година насам и да е претърпял множество промени, и към днешна дата са налице колизии със специалното законодателство в сектора на потребителското кредитиране. В тази връзка изразяваме своето опасение, че механичното „пренасяне" на общите изисквания на Директивата в Закона за защита на потребителите няма да съдейства за подобряване на съществуващото положение. Същите притеснения са налице и по отношение на предложенията за промени в чл. 5, чл. 8 и чл. 30 на Закона за потребителския кредит („ЗПК"). Една автоматична замяна на цитирането на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние със Закона за защита на потребителите няма да внесе допълнителна яснота. Опасяваме се, че дори е налице риск от по – съществено объркване. Законът за защита на потребителите е общ закон спрямо Закона за потребителския кредит, но вместо цялата необходима информация за уведомяването на потребителите в преддоговорната информация и правото на отказ да бъде консолидирана на едно място, което е редно да бъде специалният закон, на база препратки към общите правила на Закона за защита на потребителите ще се добавят и допълнителни уточнения. Така на практика крайният резултат е, че специалният закон реферира към общия вместо да се бъде обратното.	Не приема	Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги изменя Директива 2011/83/ЕС за правата на потребителите, която съдържа изисквания по отношение на договорите от разстояние. Тази директива обаче изключваше от своя обхват договорите за предоставяне на финансови услуги от разстояние, които бяха уредени от Директива 2002/65/ЕС. Същевременно, Директива (ЕС) 2023/2673 отмени Директива 2002/65/ЕС за предоставяне на финансови услуги от разстояние. С Директива (ЕС) 2023/2673 бяха направени изменения на Директива 2011/83/Е, имащи за цел да уредят изискванията към всички договори от разстояние, в т.ч. и за договорите за финансови услуги. Целта на европейския законодател бе да събере на едно място уредбата за защита на потребителите при договори от разстояние, в т.ч. и за договорите за предоставяне на финансови услуги от разстояние, а именно в Директива 2011/83/ЕС за правата на потребителите. С Директива (ЕС) 2023/2673 се добавят нови изисквания към търговците, предлагащи договори от разстояние, които са валидни за всички търговци. Такова е въвеждането на

		Ето защо, предвид опасността от нова колизия на норми, **подчертаваме необходимостта законодателните органи да преосмислят подхода си и да транспонират Директива 2023/2673 не с общо цитиране на правила в Закона за защита на потребителите, а в съответното секторно законодателство при отчитане на спецификите на всеки един от засегнатите сектори** – потребителско кредитиране, банков сектор, застрахователен сектор и др.		функция за отказ от договори от разстояние, сключени чрез онлайн интерфейс, което е въведено в чл. 52а от ЗЗП. Съгласно чл.52а от ЗЗП, *„при договори от разстояние, сключени чрез онлайн интерфейс, търговецът е длъжен да предостави на потребителя възможност да се откаже от договора, като използва функция за отказ*". Това изискване ще се прилага за всички договори от разстояние, при които търговецът използва онлайн интерфейс, в т.ч. и за договорите за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673 са въведени в ЗЗП тъй като, в този закон се уреждат изискванията към договорите от разстояние. В раздел I на глава четвърта от ЗЗП са предвидени изисквания за всички договори, сключени от разстояние. Тези изисквания ще се прилагат и спрямо договорите за потребителски кредит, сключени от разстояние. Новите изисквания към договорите за предоставяне на финансови услуги от разстояние са обособени в отделен раздел „Iа" на глава четвърта, който съдържа специфични изисквания за договорите за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673 относно предоставянето на финансови услуги от разстояние са въведени в ЗЗП, където са уредени изискванията към всички договори от разстояние. Раздел I на глава четвърта от ЗЗП урежда изискванията към всички договори от разстояние без тези за предоставяне на

				финансовите услуги от разстояние. Раздел Iа на глава четвърта от ЗЗП урежда изискванията към договорите за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Раздел I и раздел Iа на глава четвърта от ЗЗП уреждат изискванията към договорите от разстояние: Раздел I – към всички договори от разстояние; Раздел Iа – към договорите за предоставяне на финансови услуги от разстояние. ЗЗП е естественото място в което следва да се уредят изискванията към всички договори от разстояние, в т.ч. и за договорите за предоставяне на финансови услуги от разстояние.
		2. **По въпроса доколко разпоредбите на Директивата се прилагат спрямо потребителското кредитиране** Същевременно в Директива 2023/2225 няма изрично посочване, че за някои от въпросите се прилага Директива 2023/2673. По тази причина **призоваваме органите, имащи отношение към законодателния процес, да дадат ясен отговор** на участниците в частния сектор – бизнеси и потребители – **доколко и как разликите между предвиденото в Директива 2023/2225 и Директива 2023/2673 имат отношение спрямо тях**, както и **в какво се изразяват конкретните правила, които следва да бъдат спазвани.** В тази връзка отново споделяме своето притеснение, че с възприетия подход по транспониране на Директива 2023/2673 с механично цитиране на задължения в Закона за защита на потребителите няма да бъде постигната необходимата яснота. Отправяме своя апел	Не приема	Разпоредбите на Закона за защита на потребителите имат хоризонтален характер и се прилагат за всички сектори на икономиката, в т.ч. и в сектора на финансовите услуги. Разпоредбите на ЗЗП се прилагат доколкото специалното законодателство не съдържа разпоредби, уреждащи същата материя. В този случай ще се прилагат разпоредбите на специалното законодателство. Разпоредбите на проекта на ЗИД на ЗЗП ще се прилагат доколкото, същите въпроси не са уредени от специалното законодателство, напр. относно предоставянето на финансови услуги от разстояние. По отношение на взаимовръзката между проекта на ЗИД на ЗЗП и проекта на ЗПК трябва да се има предвид разпоредбата на чл.59ж от проекта на ЗИД на ЗЗП, съгласно която:

		към компетентните органи да не въвеждат редакционни поправки, а внимателно да отразят спецификите на всеки един сектор при транспониране на Директива 2023/2673, която се явява общия закон спрямо тях.		*„Чл. 59ж. (1) При сключване на договори от разстояние за предоставяне на финансови услуги, търговците нямат право да проектират, организират или управляват своите онлайн интерфейси по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 година относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ, L 277/41 от 27 октомври 2022 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2022/2065" по начин, който заблуждава или манипулира потребителите, получатели на тяхната услуга, или който по друг начин съществено нарушава или ограничава тяхната способност за вземане на свободно и информирано решение.* *(2) При използване на онлайн интерфейс от търговците за предоставяне на финансови услуги от разстояние се забраняват следните практики:* *1. по-силно откроряване на някои възможности за избор, в момента в който потребителите, на които се предлага услугата трябва да вземат решение;* *2. повтарящо се искане до потребителите, на които се предлага услугата, да направят избор, след като такъв вече е направен, особено чрез показване на изскачащ прозорец, който смущава потребителя;* *3. настройка на онлайн интерфейса, при която процедурата за отказ от услугата е по-трудна от процедурата за абонирането за нея.*“ Това означава, че по отношение предоставянето на преддоговорна

				информация, правото на отказ от договора от разстояние и правилата за онлайн интерфейса на търговеца/кредитора за договорите за потребителски кредит ще се прилагат само разпоредбите на проекта на ЗПК. За всички останали въпроси, в които има съмнение относно приложимия закон, ще се прилагат разпоредбите на проекта на ЗИД на ЗЗП.
		3. **Наличие на дублиращи се задължения по различни нормативни актове** Прегледът на приложения проект за акт разкрива някои дублирания и колизии с вече съществуващи разпоредби. Наблюдават се и повторения и противоречия с актове, които също са в етап на проект. АОНК изразява своята загриженост в тази връзка. Детайлно обръщаме внимание на тези свои констатации с надеждата **органите-участници в законодателния процес да внесат необходимия баланс между проекта за изменение на Закона за защита на потребителите и законопроекта за нов Закон за потребителския кредит, с който се транспонира Директива 2023/2225.** В параграф 12 от проекта за изменение допълнение на ЗЗП е предвидено, че се създава нов чл. 59б от ЗЗП, който пък на свой ред предвижда, че за договорите за предоставяне на финансови услуги, сключени от разстояние, се прилагат чл. 62, чл. 62в, чл. 62г, ал. 1 и 3 и чл. 62д от ЗЗП. Така цитираните норми реферират към забраната за непоискани доставки (чл. 62), забраната за начисляване на такси за използване на платежно средство, които превишават направените от търговеца разходи за платежно средство (чл. 62в), задължението на търговците да не начисляват такси за телефонни обаждания (чл. 62г, ал. 1 и 3) и задължението за изрично съгласие на потребителя за	Не приема	Няма дублиране на разпоредби и колизия на разпоредби между действащия ЗЗП и проекта на ЗПК. Разпоредбите на чл.62, чл.62в, чл.62г, ал.1 и 3 и чл.62д от ЗЗП имат хоризонтален характер и се прилагат и понастоящем спрямо доставчиците на финансови услуги, в т.ч. и към кредиторите. Тези разпоредби са общи и допълват изискванията на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние. С Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги от разстояние, се допълва Директива 2011/83/ЕС относно правата на потребителите, която е въведена в ЗЗП. До момента, Директива 2011/83/ЕС изключваше от своя обхват предоставянето на финансови услуги от разстояние. С приемането на Директива (ЕС) 2023/2673, обхвата на Директива 2011/83/ЕС относно правата на потребителите се разширява и по отношение на договорите за финансови услуги от разстояние.

		допълнителни услуги (чл. 62д). В Директива 2023/2225 непоисканите доставки са предмет на забрана, уредена в чл. 16 от законопроекта за нов ЗПК. Подобен е и случаят на чл. 62д, за чийто предмет е налице аналог в чл. 15 от законопроекта за нов ЗПК. В цитираната разпоредба от законопроекта за нов ЗПК е въведена забрана за изведено по подразбиране съгласие на потребителя за допълнителни услуги. Другите две нововъведения спрямо финансовите услуги, предоставени от разстояние, които законопроектът за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите предвижда - разходи за телефонни обаждания (чл. 62г) и правилата за задълженията за платежно средство (чл. 62в) също имат аналогична уредба в нормативните актове, които регулират потребителското кредитиране. Чл. 5 от действащия Закон за потребителския кредит предвижда, че преддоговорната информация и общите условия се предоставят **безвъзмездно**, което имплицитно включва и стойността на телефонното обаждане до потребителя, когато такива правила се съобщават по телефона. Същото правило е налице и в законопроекта за нов Закон за потребителския кредит. В чл. 5 на този проект е предвидено, че предоставянето на информация от кредитори и кредитни посредници е безвъзмездно, което отново имплицитно включва и стойността на телефонните разговори по инициатива на кредитора или кредитния посредник. В тази връзка намираме за необходимо законодателят да прецизира спрямо кого е приложимо новото за финансовите услуги от разстояние правило на чл. 62д от Закона за защита на потребителите, което иска да въведе като действащо право. В противен случай тази разпоредба ще съществува в правния мир и ще поставя едно неясно като адресат и в тази връзка невъзможно за изпълнение задължение. Предоставящият услуга по сметка няма да е наясно със задълженията по кредита,		С включване на разпоредбите на чл.62, чл.62в, чл.62г, ал.1 и 3 и чл.62д от ЗЗП в обхвата на раздела Iа на глава четвърта на ЗЗП не се добавят нови изисквания към доставчиците на финансови услуги от разстояние. Тези изисквания са приложими и в момента, в допълнение към изискванията на действащия Закон за предоставяне на финансови услуги от разстояние. 1. Разпоредбата на чл.62в от ЗЗП въвежда чл.19 от Директива 2011/83/ЕС и гласи: *„Чл. 62в. Забранява се начисляването от страна на търговците на такси, дължими от потребителите за използване на платежно средство, които превишават направените от търговеца разходи за използване на същото платежно средство.*" Проектът на ЗПК, както и действащият ЗПК не съдържат подобно изискване спрямо кредиторите. Няма дублиране и припокриване на разпоредби на ЗЗП с проекта на ЗПК. 2. Разпоредбата на чл.62г от ЗЗП въвежда чл. 21 от Директива 2011/83/ЕС и гласи: *„Чл.62г „Когато търговецът използва телефонна линия за свързване с него във връзка със сключения договор, потребителят заплаща стойността на разговора, без да дължи допълнителна такса, съгласно изискванията на Наредба № 1 от 2010 г. за правилата за ползване, разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена". Разпоредбата визира използването на телефонни линии с добавена стойност".* Няма аналогична разпоредба в проекта на ЗПК

		а предоставящият кредита няма контрол върху стойността на задължението по сметка. Обръщаме внимание, че и към момента в достатъчна степен има правила, които адресират размера на задълженията за обслужване на сметка, визирани в чл. 62д. И в действащия Закон за потребителския кредит (чл. 11, ал. 1, т. 14) , и в проекта за нов такъв закон (чл. 10, ал. 9, т. 5) е поставено изискване потребителят да бъде информиран **преди** сключване на договора за потребителски кредит за разходите по обслужване на сметката, която ще обслужва кредита му. По тази причина намираме, че налице стои и въпросът доколко референцията към чл. 62д изобщо е необходима и по някакъв начин ще способства за по – засилена потребителска грижа. В тази връзка и предвид гореизложеното, намираме че в действащото право и в проектите за транспониране на задължително право на ЕС е налице изрична забрана, която дублира забраните, визирани в проекта по транспониране на Директива 2023/2673. Също така АОНК изразява становището, че действащото право и проектите по имплементиране в българското законодателство на норми от правото на ЕС със задължителен характер (Директива 2023/2225) гарантират в същата степен на защита като нормите, които настоящият проект за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите предвижда в новия чл. 59б. Ето защо и отправяме предложение към авторите на законопроекта по настоящото становище **да прецизират необходимостта от такава разпоредба и да я насочат само към тези правоотношения, за които не е налице вече действаща регулация, при съобразяване на обстоятелството, че потребителското кредитиране не попада в тази категория правоотношения.**		3. Разпоредбата на чл.62д от ЗЗП изисква получаване на изричното съгласие на потребителя относно предоставянето на допълнителни услуги, докато разпоредбата на чл.16 от проекта на ЗПК се отнася само до забрана за непоискано предоставяне на потребителски кредит. В случая, кредиторите ще трябва да спазват както изискванията на чл.62д от ЗЗП, така и изискванията на чл.16 от проекта на ЗПК, които се допълват. Чл. 62д от ЗЗП: *„(1) Преди потребителят да бъде обвързан с договор или с предложение за сключване на договор, търговецът трябва да получи изричното му съгласие за всяко допълнително плащане, което превишава уговорената цена по основното договорно задължение на търговеца.* *(2) Когато търговецът не е получил изричното съгласие на потребителя по ал. 1, но е приел, че такова е налице, поради това, че потребителят не е отхвърлил предварително изготвените от търговеца предложения, които са свързани със задължение за плащане и не са били поискани от потребителя, той има право заплатените от него допълнителни суми да му бъдат възстановени".* Проектът на ЗПК не съдържа аналогична разпоредба.

		4. **Преддоговорната информация** Един от най – важните аспекти на Директива 2023/2673 е предоставянето на преддоговорна информация в случаите, когато се сключват договори за финансови услуги от разстояние. При транспонирането на Директива 2023/2673 в проекта за изменение и допълнение на ЗЗП компетентните органи са заложили двадесет и три категории информация, която трябва да бъде съобщена на потребителите преди сключването на обвързващ ги договор от разстояние. Предвид разминаванията между проекта за изменение и допълнение на ЗЗП и проекта за нов ЗПК АОНК изразява становище, че е необходимо действащото право да предоставя ясен отговор дали преддоговорната информация при потребителското кредитиране се съдържа само в Закона за потребителския кредит, дали само в Закона за защита на потребителите, или и в двата закона. Директива 2023/2673 изрично посочва, че правилата, които проектът внася в Закона за защита на потребителите не дерогират специалните правила. В тази връзка нашето становище е, че източник на тази информация следва да бъде единствено Законът за потребителския кредит. Правим предложение по законодателен път да бъде внесена яснота дали посочените в двадесет и трите категории информация по коментираните промени в Закона за защита на потребителите са данни, които не са предмет на четиринадесетте алинеи на чл. 5 от Закона за потребителския кредит и следва ли също да бъдат част от информацията, която задължително достига до потребителя преди сключване на договор за потребителски кредит. АОНК изразява становище, че в проекта за изменение на Закона за защита на потребителите или в проекта за Закон за потребителския кредит е нужно да бъде внесено уточнение, че спрямо преддоговорната информация по потребителски кредити се прилага само	Не приема	Изложените опасения са неоснователни. Няма разминаване между разпоредите на проекта на ЗИД на ЗЗП, въвеждащ изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние, и за отмяна на Директива 2002/65, и проекта на Закон за потребителския кредит, въвеждащ изискванията на Директива (ЕС) 2023/2225 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 2008/48/ЕО. Европейският законодател е отчел този въпрос при приемането на двете директиви по начин, който предотвратява предварително този проблем. Разпоредбата на чл.59е, ал.5 от проекта на ЗИД на ЗЗП гласи: „(5) Когато друг нормативен акт, с който се *уреждат конкретни финансови услуги, съдържа правила относно предоставянето на* ***преддоговорна информация,*** *правото на отказ от договора или предоставянето на срок за размисъл преди сключване на договора, или предоставянето на подходящи разяснения на потребителите, за тези финансови услуги се прилагат разпоредбите на този другия нормативен акт.*" Видно е, че няма припокриване между проекта на ЗИД на ЗЗП и проекта на ЗПК по отношение предоставянето на преддоговорна информация.

		Закона за потребителския кредит и правилата на Закона за защита на потребителите не намират приложение. С оглед на този извод и предвид вече изложеното специално в сектора на отпускане на заемни средства на потребители объркващо се явява цялото съществуване на новата глава Първа „а" от ЗЗП, доколкото с нея се внасят само правила, за които вече е налице уредба в действащото секторно законодателство.		По отношение на изискването за предоставяне на преддоговорна информация ще се прилагат разпоредбите на Закона за потребителския кредит и **няма да се прилагат разпоредбите на проекта на ЗИД на ЗЗП относно изискването за предоставяне на преддоговорна информация**. Разпоредбата е ясна и не дава основание за съмнение.
		5**. По правото на отказ** Доколкото в проекта за нова Глава Първа „а" в Закона за защита на потребителите са дефинирани правила за отказа на потребители от сключените от тях договори за финансови услуги от разстояние, АОНК намира, че е необходимо законопроектът да внесе уточнение в каква степен тези правила се явяват приложими спрямо потребителското кредитиране – дали се прилагат само те, дали са допълващи, или не се прилагат изобщо. Отново обръщаме внимание на параграф 16 от Директива 2023/2673, която се транспонира с проекта за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите. Доколкото самата Директива предвижда, че когато има секторни правила, предвиденото от нея не се прилага, то становището на АОНК е, че следва да бъде внесено уточнение, че Глава първа „а" от ЗЗП в частта за правото на отказ не се прилага спрямо потребителското кредитиране. Бихме искали да обърнем специално внимание на срока от 12 месеца и 14 дни по чл. 59г, ал. 3 от проекта за изменение на ЗЗП. При въвеждане на изключения от правилото законодателят **не е взел предвид спецификите на револвиращите кредити**. Тъй като тази категория кредити не е включена в изключенията по чл. 59 г, ал. 5, ако законът бъде приет в този му вид, ще е налице едно нежелано правно положение. Визираме хипотезата, в която кредит е получен и	Не приема	Изложените опасения са неоснователни. Няма разминаване между разпоредите на **проекта на ЗИД на ЗЗП,** въвеждащ изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние, и за отмяна на Директива 2002/65 и **проекта на Закон за потребителския кредит**, въвеждащ изискванията на Директива (ЕС) 2023/2225 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 2008/48/ЕО. Европейският законодател е отчел този въпрос при приемането на двете директиви по начин, който предотвратява предварително този проблем. Разпоредбата на **чл.59е, ал.5 от проекта на ЗИД на ЗЗП гласи:** *„(5) Когато друг нормативен акт, с който се уреждат конкретни финансови услуги, съдържа правила относно предоставянето на преддоговорна информация,* ***правото на отказ от договора или*** *предоставянето на*

		върнат, но срокът за отказ не е изтекъл поради ненадлежно информиране на потребителя за правото му на отказ. Намираме че подобно положение е крайно нежелателно, застрашава правния мир и отваря вратата за множество злоупотреби, включително и за злоупотреба с права. Бихме искали да обърнем внимание, че целта на засилената потребителска защита е да се гарантира на потребителите, че с техните интереси няма да бъде злоупотребявано. Отвъд пределите на желаната защита на потребителя е да се отваря вратата към съдебни процеси за нищожност на отдавна приключени кредити поради несъвършено уведомяване за наличие на отказ. Позицията на АОНК е, че изключението по чл. 59г, ал. 5 следва да обхване не само револвиращите кредити, които биха били изцяло изпълнени преди правото на отказ да е изтекло. Следва да бъдат обхванати и анюитетните кредити, изпълнението по които вече е започнало. Съображенията ни са, че ако потребителят вече е започнал да плаща месечни вноски по своя кредит, то е видно, че неговата воля е била да съблюдава клаузите на своето облигационно правоотношение, а не да се отказва от него и да не ползва заетите средства. **Ето защо отправяме следното предложение:** В чл. 59г, ал. 5, т. 1 да бъде въведена нова буква „и", която да включва *„кредитите, по които вече е сторено изпълнение на вноски*". Намираме, че такова общо адресиране ще бъде приложимо спрямо всички засегнати хипотези в сектора на потребителско кредитиране. Като такива визираме вече споменатите револвиращи кредити, които биха били погасени още преди срокът на правото на отказ да е изтекъл, анюитетните кредити, изпълнението по които е започнало преди срокът да е изтекъл, но не са изцяло погасени, но също така и анюитетните кредити (най – често стокови) със срок до една година, които биха били изпълнени преди срокът за отказ да е изтекъл. Всяка		*срок за размисъл преди сключване на договора, или предоставянето на подходящи разяснения на потребителите, за тези финансови услуги се прилагат разпоредбите на този другия нормативен акт.*" Видно е, че няма припокриване между проекта на ЗИД на ЗЗП и проекта на ЗПК по отношение правото на отказ при договори за потребителски кредит от разстояние. По отношение правото на отказ от договори за потребителски кредит, сключени от разстояние ще се прилагат разпоредбите на Закона за потребителския кредит и **няма да се прилагат разпоредбите на проекта на ЗИД на ЗЗП** относно изискването за предоставяне на преддоговорна информация. Разпоредбата е ясна и не дава основание за съмнение.

		една от тези хипотези е житейски релевантна в български условия и АОНК апелира законодателят навременно да адресира правния абсурд кредит да е изпълнен преди правото на отказ по него да е изтекло.		
		6. **По отношение на правилата за онлайн интерфейсите** Проектът за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите въвежда изисквания към онлайн интефейсите на търговците, предоставящи финансови услуги от разстояние. Предложените правила засягат както проектирането на интерфейсите при сключване на договори (чл. 59ж), така и правото на отказ. Намираме, че всички гореизложени съображения относно правото на отказ са приложими и спрямо отказите, направени чрез онлайн интерфейси. АОНК призовава отговорните институции в законодателния процес да изградят ясна законодателна рамка в областта на потребителското кредитиране като избегнат дублиращи се законодателни актове. Обръщаме внимание, че дигиталното използване на финансови услуги вече заема сериозен относителен дял сред потребителите и прозрачна законодателна рамка е необходимост не само за предоставянето на информация, но и за пресичането на измамите и флагрантната злоупотреба с права. Следва да се има предвид, че в проекта за нов Раздел Втори на Закона за потребителския кредит са дефинирани изисквания към интернет страниците на търговците, които предоставят потребителски кредит. В тази връзка АОНК намира, че е необходимо законопроектът за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите да внесе ясно уточнение какво е съотношението между двата проекта. Необходим е законодателен отговор в каква степен чл. 59ж се явява приложим спрямо потребителското	Не приема	Проектът на ЗИД на ЗЗП въвежда изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние, и за отмяна на Директива 2002/65, съгласно които: *„При използване на онлайн интерфейс от търговците за предоставяне на финансови услуги от разстояние се забраняват следните практики:* *1. по-силно откроряване на някои възможности за избор, в момента в който потребителите, на които се предлага услугата трябва да вземат решение;* *2. повтарящо се искане до потребителите, на които се предлага услугата, да направят избор, след като такъв вече е направен, особено чрез показване на изскачащ прозорец, който смущава потребителя;* *3. настройка на онлайн интерфейса, при която процедурата за отказ от услугата е по-трудна от процедурата за абонирането за нея."* Също така, съгласно изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673 *„При сключване на договори от разстояние за предоставяне на финансови услуги, търговците нямат право да проектират, организират или управляват своите онлайн интерфейси по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2065 на*

		кредитиране – дали се предвижда само прилагане на чл. 59ж, дали чл. 59ж ще се явява допълващ чл. 15 от проекта за нов Закон за потребителски кредит, или чл. 59ж няма да се прилага изобщо при потребителското кредитиране. Отново обръщаме внимание на параграф 16 от Директива 2023/2673, която се транспонира с проекта за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите. Доколкото самата Директива предвижда, че когато има секторни правила, предвиденото от нея не се прилага, то становището на АОНК е, че следва да бъде внесено уточнение, че чл. 59ж от проекта за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите не се прилага спрямо потребителското кредитиране.		*Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 година относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ, L 277/41 от 27 октомври 2022 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2022/2065",* ***по начин, който заблуждава или манипулира потребителите, получатели на тяхната услуга, или който по друг начин съществено нарушава или ограничава тяхната способност за вземане на свободно и информирано решение".*** Това изискване на Директива (ЕС) 2023/2673 е въведено в чл. 59ж от проекта на ЗИД на ЗЗП. Тази разпоредба на ЗЗП не се припокрива с разпоредбата на чл. 15 от проекта на ЗПК относно забраната за изведено по подразбиране съгласие на потребителя за сключване на договор за кредит или за предоставяне на допълнителни услуги. Разпоредбата на чл.59ж от проекта на ЗИД на ЗЗП гласи: *„Чл. 59ж. (1) При сключване на договори от разстояние за предоставяне на финансови услуги, търговците нямат право да проектират, организират или управляват своите онлайн интерфейси по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 година относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ, L 277/41 от 27 октомври 2022 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2022/2065" по начин, който заблуждава или манипулира*

				потребителите, получатели на тяхната услуга, или който по друг начин съществено нарушава или ограничава тяхната способност за вземане на свободно и информирано решение. *(2) При използване на онлайн интерфейс от търговците за предоставяне на финансови услуги от разстояние се забраняват следните практики:* *1. по-силно откроряване на някои възможности за избор, в момента в който потребителите, на които се предлага услугата трябва да вземат решение;* *2. повтарящо се искане до потребителите, на които се предлага услугата, да направят избор, след като такъв вече е направен, особено чрез показване на изскачащ прозорец, който смущава потребителя;* *3. настройка на онлайн интерфейса, при която процедурата за отказ от услугата е по-трудна от процедурата за абонирането за нея."* Видно е, че няма припокриване и противоречие между разпоредбите на проекта на ЗИД на ЗЗП и проекта на ЗПК. В този смисъл, разпоредбата на чл.59ж от проекта на ЗИД на ЗЗП ще се прилага за всички финансови услуги, в т.ч. и за кредиторите, предоставящи кредит онлайн и към техния онлайн интерфейс.
4.	**Асоциация на българските застрахователи**			

		1. **По отношение на чл. 59г от законопроекта:** **В т. 2 от посочената ал. 5 на чл. 59г**, касаеща особени изключения от това право **по отношение на застрахователните договори, е била пропусната една хипотеза, която също и изрично следва да се уреди като изключение за отказ от такива договори** - доколкото те имат особеност при сравнение с договорите за други финансови услуги, състояща се в дължимост на застрахователно обезщетение при настъпило застрахователно събитие в периода на действие на договора, вкл. в периода преди отказа от него на съответното основание, ако и когато застрахователното събитие е настъпило междувременно. В тази връзка считаме, че **към така предложените в чл. 59г, ал. 5, т.2 изключения следва да се добави и изключване на правото на отказ на потребителя от застрахователни договори, по които вече има настъпило застрахователно събитие и/или по които е възникнало основание за предявяване на застрахователна претенция.** Това е необходимо, защото застрахователно събитие, респ. възникването на основание за претенция и за дължимост на застрахователно обезщетение, би могло да се осъществи и преди отказа, уреден в чл. 59г, ал. 1-4, което **ще усложни неимоверно и неоправдано отношенията между страните, във връзка с такъв отказ, както и отношенията с трети увредени лица, чиито вреди следва да бъдат обезщетени по силата на договора, както е при някои видове застраховки.** Тоест, ако след сключването на договора, но преди отказа от него е настъпило застрахователно събитие, респ. основание за предявяване на застрахователно обезщетение, застрахователят ще дължи застрахователното обезщетение въпреки отказа от договора - доколкото през периода до отказа	Не приема	Разпоредбата на чл.16б на Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, урежда изрично в кои случаи не се прилага правото на отказ от договори за финансови услуги, сключени от разстояние. Съгласно чл.16б, параграф 2, правото на отказ не се прилага в следните случаи: **„бук. б**. застрахователни полици за пътуване и багаж или подобни краткосрочни застрахователни полици със срок по-кратък от един месец; **бук. в) договори, чието изпълнение е напълно** приключено от двете страни по изричното искане на потребителя, преди потребителят да е упражнил правото си на отказ от договора". Тези изисквания на директивата са въведени коректно в чл. 59г, ал. 5 от проекта на ЗИД на ЗЗП. Хипотезата, изложена от АБЗ няма да се прилага за договори за застраховка, чието изпълнение е напълно приключено от двете страни по изричното искане на потребителя, Преди същия да е упражнил правото на отказ. Предложението на АБЗ застрахователи не може да се приеме, тъй като противоречи на чл.16б, параграф 2 на Директива (ЕС) 2023/2673. Съгласно Директива (ЕС) 2023/2673, изпълнението на договора, преди

		застрахователният договор е бил валиден и **застрахователят е носил застрахования риск през този период.** По тази причина застрахователен договор не може да бъде прекратяван с обратна сила – **в някои случаи дори и по съображения от обществен интерес, които са най-очевидни при застраховките за отговорности** към трети лица. В тази връзка усложнения по отношение на отказа от такъв договор ще възникват във всички случаи, **но ще станат особено големи ако е настъпило застрахователно събитие в периода преди отказа от договора – особено ако става въпрос за обезщетения, които следва да бъдат изплатени не на сключилото договора лице, а на трети увредени лица** - както е при много застраховки за т.нар. „отговорности" (*в т.ч. например, застраховката Гражданска отговорност на автомобилистите*) или при застраховките за гаранции и други подобни, които при това би могло значително да превишават платената премия или платената част от премия, ако е имало разсрочване. **Такива прекомерни усложнения очевидно ще са налице и ще бъдат трудно преодолими в случаите на отказ от договора при хипотезата на настъпило преди отказа от договора застрахователно събитие, дори ако се направи опита да бъде приложен чл. 59д за уреждане на отношенията между страните** по застрахователния договор - тъй като правните и имуществените последици от неговата валидност през периода преди отказа от него биха могли да бъдат много специфични и общата уредба по чл. 59д трудно би могло да се приложи спрямо тях. Предвид гореизложеното настояваме в чл. 59г, ал. 5, т. 2 или другаде да се предвиди **изрично изключение от правото на отказ по отношение на застрахователни договори, по които е настъпило**		потребителят да е упражнил правото си на отказ от договора може да стане само по изрично искане на потребителя. В този случай, за да има изключение от правото на отказ от договора, изпълнението на договора трябва да е приключило преди потребителят да е упражнил правото си на отказ от договора. Разпоредбата на чл. 59г, ал. 5, т.2 от проекта на закон отразява коректно изискванията на чл.16б на Директива (ЕС) 2023/2673.

		застрахователно събитие и е била предявена и/или има основание да бъде предявена застрахователна претенция.		
		2. **По отношение на чл.47в,ал.3 и 4 от законопроекта:** Считаме за неправилна предложената с чл.47в, ал.3 и ал. 4 уредба, в т.ч. по отношение на органа, определен като компетентен по процедурата – доколкото Председателят на Софийски районен съд не би могъл, а и не би следвало в това си именно качество да има ангажиментите и правомощията, възложени му с проектоуредбата. Следва да се изтъкне в тази връзка, че чрез разпоредбата на чл.80 от Закона за съдебната власт компетентността на председателите на районните съдилища е изчерпателно очертана, като от нея става безвъпросно ясно, че **председателят на съда има в това си качество само административно-организационни функции**, при това единствено в рамките на съответния съд. В тази връзка следва да се изтъкне, че спирането на достъпа до интернет страницата на търговеца е тежка и особено интензивни принудителна административна мярка, която може да засегне и потребителите на съответния сайт и от която потенциално биха могли да настъпят твърде сериозни имуществени последици за съответните търговци. Предвид горното възразяваме и срещу разпоредбите на ал. 2 и ал.3 на чл. 47в, по силата на които уведомяването за установено нарушение се извършва на страницата на КЗП и от деня на публикуването му тече 3-дневен срок за отстраняване на нарушението, което може и да не е обективно възможно – тоест, дори ако търговецът е добросъвестен и е предприел действия по отстраняването на установеното нарушение, спрямо него производството по налагането на тази тежка	Не приема	Предложената уредба следва да бъде подкрепена, тъй като въвежда необходим механизъм за бърза и ефективна защита на потребителите в условията на дигитална среда, при която нарушенията могат да засегнат широк кръг лица за кратък период от време. Предвиждането на участие на председателя на Софийски районен съд не представлява недопустимо разширяване на неговите правомощия, а гаранционен елемент, осигуряващ независим контрол върху прилагането на мярката с оглед нейната интензивност. В този смисъл уредбата съответства на принципа на пропорционалност, като съчетава ефективност на административния контрол с гаранции за защита на правата на търговците. Кратките срокове за отстраняване на нарушенията и предвиденото незабавно изпълнение са обосновани от необходимостта да се предотврати продължаването на увреждащи потребителите практики, като същевременно са съвместими с характера на онлайн търговията, при която се изисква повишена грижа и постоянен мониторинг от страна на търговците. Липсата на изрични легални дефиниции на понятия като „невярна" или „непълна" информация не представлява празнота в правото, доколкото същите са утвърдени в националната и европейската практика и подлежат на конкретизация чрез прилагане и съдебен контрол.

		принудителна административна мярка ще продължи - без оглед на това, че в някои случаи това отстраняване обективно не би могло да се направи в посочения тридневен срок, за началото на който търговецът дори може и да не е узнал своевременно. Като сериозен пропуск в проектоуредбата по чл. 47в бихме изтъкнали също, че липсват легални дефиниции за употребените в текста на чл. 47в понятия ***„непълна или невярна"*** информация, което оставя твърде широко поле на дискреция на длъжностните лица в Комисията за защита на потребителите.		
		3. **По отношение на чл. 234, ал. 6 и ал. 7 и чл. 235, ал. 3 от законопроекта:** От името на наши членове възразяваме и срещу предложените в законопроекта разпоредби на чл. 234, ал. 6 и ал. 7 и чл. 235, ал. 3, с които се предлага несъответстваща на основни процесуални права и правила специална уредба в начина на връчване на актове за установяване на административни нарушения (АУАН), наказателни постановления (НП) и актове за налагане на принудителни административни мерки (ПАМ) по този закон. Считаме, че така предлаганата уредба е в неприемливо противоречие с реда за връчване на актове в административно-наказателното производство, който е уреден в специализирания Закон за административните нарушения и наказания (чл. 42-44, чл. 58, чл. 83г) и в който съответните правила са регламентирани в точно съответствие с конституцията, за да могат адекватно да гарантират правата на физическите и юридически лица - в това число правото им на защита и на справедлив процес по административно наказване, което е основно и конституционно гарантирано право. Във връзка с това следва да се има предвид, че **в случая със застрахователите и с други видове доставчици на финансови услуги се касае за**	Не приема	Предлаганата специална уредба на връчването е оправдана от спецификата на регулираните обществени отношения и не противоречи на основните процесуални гаранции, предвидени в Закона за административните нарушения и наказания, доколкото последният допуска въвеждането на специални правила в други закони. С оглед на развитието на електронното управление и широкото използване на дигитални канали за комуникация, включително задължителни системи за електронно връчване за определени категории търговци, се създават обективни предпоставки адресатите на актовете да бъдат своевременно уведомявани. В този контекст уредбата не накърнява правото на защита, а осигурява баланс между него и необходимостта от ефективност и бързина на административно-наказателното производство, като ограничава възможностите за процесуално забавяне и злоупотреби. Същевременно възможността за обжалване на актовете и съдебният контрол върху тях гарантират спазването на

		търговци, осъществяващи дейността си под сериозен регулаторен надзор на специализирани органи, които по силата на Търговския закон и специалните приложими спрямо тях закони са длъжни да имат, да обявяват и да поддържат актуални свои адреси на управление, където да приемат призовки, съобщения и друга кореспонденция, в т.ч. и от държавни органи, както и да отговарят на определени изисквания за идентификация и комуникация и да изпълняват редица специални задължения във връзка с документооборота и деловодните им системи и процеси. Заедно с това и по силата на чл. 21а от Кодекса за застраховането **застрахователите дори са длъжни да разполагат със свой персонален профил в Информационната система за сигурно електронно връчване** в Портала на електронното управление - подобни задължения, регламентирани в други закони, имат и **други видове доставчици на финансови услуги**. В тази връзка считаме, че **по отношение на реда на връчване следва да остане приложима на общо основание уредбата по ЗАНН и тя да не се денонсира за доставчиците на финансови услуги чрез предлаганите и посочени по-горе специални разпоредби** – за да не се увеличат споровете и делата, свързани с нарушено право на защита по административно наказателни производства и производства по налагане на ПАМ, в т.ч. за възобновяване на съответните производства, за обезщетения по Закона за отговорността за вреди, причинени от държавата и други.		принципите на справедлив процес и правна сигурност. Предвиждането на специален ред за връчване на актовете и заповедите на КЗП е необходимо с оглед спецификата на контролната дейност и особеностите на правоотношенията, които се регулират по Закона за защита на потребителите. Следва да се има предвид, че възможността за връчване в търговския обект на лице, намиращо се там и свързано с търговеца, вече е установена в действащата уредба и доказано работи ефективно в практиката. С предложените изменения не се въвежда нов принцип в тази част, а се доразвива уредбата чрез въвеждане на допълнителни способи за връчване по ал. 2, които целят да преодолеят установените затруднения при връчване извън търговския обект и да осигурят по-голяма процесуална ефективност. Следва да се отчете и спецификата на производствата, осъществявани от КЗП, при които често се развиват паралелно административни и административнонаказателни производства. В частност, при установяване на нелоялни търговски практики Комисията издава заповеди за тяхната забрана, като едновременно с това се провежда и административнонаказателно производство по реда на ЗАНН. В тези случаи актовете и заповедите се връчват едновременно, което налага уредба, гарантираща синхрон и процесуална икономия. Допълнително следва да се има предвид, че актовете за установяване на административни

				нарушения и наказателните постановления се съставят и връчват по специалната процедура на ЗАНН, а не по АПК, което обосновава необходимостта от съгласуван и специален режим и по отношение на връчването в рамките на цялостната дейност на КЗП. Предложеният подход не е изолиран, а съответства на вече утвърдени решения в други сектори, включително в областта на далекосъобщенията, където също са предвидени специални правила за връчване с оглед гарантиране на ефективен контрол и предотвратяване на злоупотреби. Това потвърждава, че отклонение от общия ред на АПК е допустимо и оправдано при наличие на специфични обществени отношения и необходимост от бърза и ефективна намеса на контролните органи. Не на последно място, следва да се отчете, че към настоящия момент не съществува задължение за търговците да бъдат регистрирани в системата за сигурно електронно връчване, нито задължение при регистрация на търговско дружество да се посочва електронен адрес, на който връчването да се счита за извършено. Това обективно ограничава приложимостта на електронното връчване като единствен или основен способ и налага предвиждането на алтернативни и по-гъвкави механизми, каквито предлага специалният ред. Предложеният специален ред представлява пропорционална и обоснована уредба, която не противоречи на принципите на АПК, а ги допълва с оглед осигуряване на ефективност, правна сигурност и защита на

				обществения интерес, свързан с правата на потребителите.
		4. **Относно §85 от Преходните и заключителни разпоредби на законопроекта:** Считаме, че срокът на влизане на законопроекта в сила, определен в §85 като 19.06.2026 г., не е подходящ и няма да е достатъчен и за извършването на промените в информационните системи на застрахователите и в съответния софтуер, ползван за предоставяне на застрахователни услуги и за сключване на застрахователни договори онлайн и от разстояние, които биха били необходими, в т.ч. с оглед въвеждането на възможността за отказ от застраховката в срока и при условията по чл. 59г. Срокът няма да е достатъчен и за промените в информационните системи и вътрешните процеси - в т.ч. но не само свързани с прилагането на чл. 59в за предоставянето на информация и необходими за имплементирането на изискванията към онлайн интерфейса за предоставяне на финансови услуги от разстояние.Предвид изложеното **предлагаме срокът по §85 от законопроекта да се промени, да бъде определен като срок след влизане на закона в сила и да бъде поне 6 месеца след този момент**, което ще осигури възможност същият да бъде приложен правилно и своевременно от всички адресати.	Не приема	Директива (ЕС) 2023/2673 следва да бъде въведена в националното законодателство в срок до 20 декември 2025г. Същата следва да се прилага от държавите-членки, считано от 19.06.2026г. Предложението противоречи на Директива (ЕС) 2023/2673.
5.	**Алианс на технологичната индустрия**			
		1. **Относно увеличението на глобите и имуществените санкции в § 26 – § 70 от Проекта** Не подкрепяме предложените изменения в глава единадесета „Административнонаказателни разпоредби" на ЗЗП, доколкото представените в рамките на обществената консултация Мотиви ги	Не приема	Направеното възражение се основава на неправилно разбиране на целите и съдържанието на законопроекта. В мотивите към проекта изрично е посочено, че една от основните цели на предлаганите изменения е повишаване на ефективността на

		квалифицират като технически редакции, продиктувани от присъединяването на Република България към еврозоната и необходимостта глобите и имуществените санкции да бъдат посочени в евро, но в действителност с Проекта се извършва съществено завишаване на размера на санкциите. В мотивите е посочено, че „се предлага глобите и имуществените санкции да бъдат посочени в евро" с оглед правна сигурност, предвидимост и прозрачност, но липсва какъвто й да е анализ защо е необходимо едновременно с това и увеличение на санкционните размери. При съпоставка с досегашните левови размери е видно, че не се извършва техническо преобразуване по курса лев/евро, а се планира съществено увеличение на санкционната тежест. Това увеличение не е еднакво във всички хипотези: при част от разпоредбите е приблизително 17.35 %, при други достига около 30.39 %, а при някои минимални прагове е дори значително по-високо. Следователно мотивите не съответстват на действителното съдържание на предложението: ако целта беше единствено адаптация към еврото, размерите следваше да бъдат приведени в евро по начин, който запазва икономическия еквивалент на действащите санкции, а не да води до нова, по-тежка санкционна рамка. Намираме това за съществен проблем от гледна точка на правната сигурност и предвидимостта, тъй като в мотивите не е изложено никакво обосноваване защо е необходимо завишаването на санкциите, по какви критерии са определени новите размери и как е преценена тяхната съразмерност. Не е направен анализ на действащата практика по налагане на санкции, на това дали досегашните размери са неефективни или недостатъчно възпиращи, нито е посочено защо увеличението е необходимо именно в този обем и именно по тези разпоредби. Липсва и оценка на		административнонаказателната уредба и постигане на реален възпиращ ефект на санкциите, а не единствено техническо преобразуване на съществуващите размери във връзка с присъединяването към еврозоната. Предложеното актуализиране на санкциите е резултат от установени в практиката на Комисията за защита на потребителите затруднения при постигане целите на административното наказване, включително случаи, при които наложените санкции не водят до преустановяване на нарушенията и не изпълняват възпиращата си функция. С оглед на това е налице обоснована необходимост от преразглеждане на действащите размери на санкциите, така че да се осигури по-ефективно прилагане на закона и по-висока степен на защита на потребителите. В този смисъл измененията не представляват техническа адаптация, а съзнателна законодателна мярка, основана на анализ на практиката и установените проблеми. Не е налице противоречие между мотивите и предложените текстове, тъй като в мотивите са изложени достатъчно съображения относно необходимостта от засилване на санкционния механизъм и подобряване на неговата ефективност.

		въздействието върху различните категории търговци, включително върху малки и средни предприятия. Още повече, именно Комисията за защита на потребителите, като орган с ключова роля за гарантиране на ценовата прозрачност и за контрол върху спазването на правилата при преминаването към еврото, не следва да използва този преход като повод за фактическо завишаване на санкциите, тъй като това противоречи на целите на самия процес - предвидимост, прозрачност и защита на потребителите и създава риск от допълнително увеличаване на разходите за бизнеса с потенциално отражение върху крайните потребителски цени.		
		2. **Предложение за промяна на § 72:** *§ 72. Създават се чл. 234 и 235:* *Чл.234. (1) Актовете за установяване на административните нарушения по смисъла на Закона за административните нарушения и наказания, както и индивидуалните административни актове по смисъла на Административнопроцесуалния кодекс, се връчват срещу подпис на адресата, на неговия законен представител или на изрично упълномощено от него лице.* *(2) Актове могат да се връчват на всяко физическо лице, което се намира в търговския обект и което е в граждански или трудови правоотношения с адресата, срещу което са издадени, при спазване на изискванията на ал.1.* *(3) Когато е съставен в отсъствие на адресата, актът се изпраща:* *1. на хартиен носител по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка на адреса на управление, вписан в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, или* *2. като електронен образ на хартиения носител чрез електронно съобщение, подписано с квалифициран*	Не приема	Предложените изменения ограничават съществено ефективността на предвидената в законопроекта специална процедура по връчване и не отчитат основния проблем, който измененията целят да преодолеят – обективната невъзможност в редица случаи да бъдат връчени актове на търговци, особено при онлайн търговия и недобросъвестно поведение. С предвидената в проекта уредба се въвежда гъвкав и практически приложим механизъм за връчване, който съчетава различни способи (включително връчване в търговски обект, по пощата, по електронен път и чрез публично оповестяване), именно с цел да се гарантира, че административнонаказателното производство няма да бъде блокирано поради формални пречки. Предложението на АТИ за въвеждане на изискване връчването да се извършва

		електронен подпис, съгласно Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, изпратен чрез профил в информационна система за сигурно електронно връчване; изпращането на електронното съобщение се удостоверява чрез електронен времеви печат по глава III, раздел 6 от Регламент (ЕС) № 910/2014 и може да се възпроизведе като електронен образ на хартиен носител, като идентичността му се удостоверява с подпис на служителя на всяка страница и се прилага към преписката. *(4) Актът, изпратен по пощата, се смята за връчен на датата, на която обратната разписка е подписана от адресата.* *(5) Актът, изпратен с електронно съобщение, се смята за връчен, когато в 7-дневен срок от изпращане на електронното съобщение адресатът изпрати потвърждение за получаването му чрез обратно електронно съобщение или изтеглянето му от информационна система за сигурно електронно връчване.* *(6) Когато актът е връчен с обратна разписка и с електронно съобщение, за дата на връчването се смята по-късната дата.* *(7) Когато актът не може да бъде връчен по реда на ал. 3 - 6, съобщение за съставянето му се публикува незабавно в специална секция на интернет страницата на Комисията за защита на потребителите, видима при първоначалното й зареждане. В съобщението се посочва датата на поставянето му, вид и адресат на акта и териториално звено на Комисията за защита на потребителите, съставило и връчващо акта.* *(8) Когато в 14-дневен срок от поставянето на съобщението по ал. 7 адресатът не се яви в Комисия за защита на потребителите за предявяване и подписване на акта, актосъставителят отбелязва това в акта, същият се прилага към преписката и се смята за*		приоритетно и почти изключително срещу подпис на законен представител или изрично упълномощено лице не отчита практическите затруднения при установяване и контакт с нарушителите, които често съзнателно избягват получаването на актове. Подобно ограничение би довело до съществено затрудняване или дори невъзможност за реализиране на административнонаказателна отговорност. Не се приема и предложението за отпадане на възможността за връчване на лице, намиращо се в търговския обект, тъй като именно този способ е утвърден в практиката и е необходим за обезпечаване на бързината и ефективността на контролната дейност. По отношение на останалите предложения (ограничаване на електронното връчване, отпадане на определени способи за уведомяване и въвеждане на допълнителни формални изисквания) следва да се отбележи, че те въвеждат излишна формализация и стесняват обхвата на приложимите способи, което противоречи на целта на законопроекта – създаване на работещ, ефективен и непрепятстван механизъм за връчване. Предвид горното, предложената в проекта уредба постига необходимия баланс между гарантиране правото на защита и осигуряване на ефективност на административното производство, поради което предложението не се приема.

		редовно връчен в деня, следващ изтичане на 14 дневния срок. ***Чл. 235****. (1) Препис от наказателното постановление по чл. 233, ал. 2 се връчва срещу подпис на нарушителя, на неговия законен представител или на изрично упълномощено от него лице.* *(2) Когато наказателното постановление не може да бъде връчено по реда на ал. 1, включително при отказ да се получи препис от наказателното постановление, се прилагат съответно правилата на чл. 234.* **Мотиви за предложението** С предложената редакция на § 72 се цели въвеждането на по-ясен, последователен и правно балансиран ред за връчване на индивидуалните административни актове, актовете за установяване на административни нарушения и наказателните постановления по Закона за защита на потребителите. Това е необходимо, тъй като в първоначалния проект се прави изрично отклонение от общия ред по Административнопроцесуалния кодекс и Закона за административните нарушения и наказания, като се създават нови чл. 234 и 235 като самостоятелна специална уредба на връчването. Предложените от нас промени запазват възможността за ефективно и бързо връчване, но я подчиняват на по-ясни гаранции за редовност, проследимост и реално узнаване. Основната промяна, въведена чрез предлаганата нова ал. 1 на чл. 234, е, че изрично се поставя като изходен принцип връчването да се извършва срещу подпис на адресата, на неговия законен представител или на изрично упълномощено от него лице както по отношение на индивидуалните административни актове, така и по отношение на актовете за установяване на административни нарушения и наказателните постановления. Това уточнение е необходимо, защото именно от връчването		

		започват да текат срокове за възражения, обжалване и защита, а с тези актове се засягат пряко права и законни интереси на адресата. Ето защо режимът на връчване следва да гарантира в максимална степен, че актът достига до лице, което има надлежна връзка с процесуалната защита на адресата. Прекомерно широкото допускане за връчване на „всяко физическо лице" в търговския обект не осигурява действително узнаване и създава риск сроковете за защита да започнат да текат, без адресатът реално да е получил акта. Също така, имам следната правно-техническа бележка: предлагаме в цялата разпоредба на чл. 234 думата „нарушител" да бъде заменена с „адресат", доколкото уредбата се отнася не само до актове за установяване на административни нарушения по смисъла на Закона за административните нарушения и наказания, но и до индивидуални административни актове по смисъла на Административнопроцесуалния кодекс. В този смисъл използването на понятието „нарушител" е твърде тясно и не съответства на действителния предметен обхват на разпоредбата. Нататък, с предложената от нас редакция на чл. 234, ал. 1 (нова ал.2) се запазва практическата възможност актове да се връчват и в търговския обект, но това вече се подчинява на изискванията на ал. 1. По този начин се създава по-ясна връзка между специалната хипотеза на връчване в обект и общото правило, че връчването следва да се извършва само срещу подпис на адресата, на неговия законен представител или на изрично упълномощено лице. С това се намалява рискът търговският обект да се превърне в място за формално връчване на лице, което се намира на място, но няма реална роля при приемането на официална кореспонденция или при организирането на защитата на търговеца.		

		В чл. 234, ал. 2, т. 1 (нова ал.3 т.1) предлагаме да отпадне възможността за изпращане на актове до „адрес за кореспонденция, вписан в съответен регистър, воден от Агенцията по вписванията", доколкото адрес за кореспонденция не се вписва по партидите на търговците в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. С оглед правната сигурност и избягване на несъществуващи или неясни препратки, считаме, че следва да остане единствено адресът на управление, който е официално вписан и обективно проверим. В чл. 234, ал. 2, т. 2 (нова ал.3 т.2) предлагаме да отпадне възможността за уведомяване „на електронен адрес, посочен в нормативно уреден регистър, в който е вписан адресатът", доколкото в проекта не е конкретизирано кой точно е този регистър. Дружествата вписват различни електронни адреси за различни цели в множество регистри, поради което подобна бланкетна формулировка създава неяснота и риск търговецът да не може да организира адекватно получаването и обработката на уведомленията от Комисията за защита на потребителите. Поради това предлагаме да остане единствено уведомяване чрез профил в информационната система за сигурно електронно връчване, която осигурява ясен, единен и проследим канал за официална комуникация. В чл. 234, ал. 5 (нова ал.6) предлагаме също прецизиране на правилата за настъпване на правните последици от електронното връчване, а именно текстът „активиране на електронна препратка" да отпадне, защото в този му вид текстът предполага използване на конкретен технически механизъм за потвърждение, без да е ясно в коя система ще се прилага и дали Комисия за защита на потребителите изобщо разполага с такава функционалност за връчване на тези актове. Предлагаме и изменение в разпоредбата на чл. 234, ал. 6 (нова ал.7), предвиждаща публикуването на		

		съобщение като краен, субсидиарен способ, приложим след изчерпване на останалите възможности за връчване. По-конкретно, считаме, че следва да отпадне изцяло текстът, предвиждащ уведомяване чрез поставяне на табло за обявления, доколкото не е ясно какви са тези табла, къде се намират и по какъв начин информацията на тях ще бъде достъпна за търговците. По отношение на информирането чрез интернет страницата на Комисията за защита на потребителите, намираме този подход за допустим, но считаме за важно да се уточни минимално необходимото съдържание на съобщението, така че да позволи на търговците да се запознаят с него и да се явят за връчване на съответния акт, а именно: датата на публикуването му, видът и адресатът на акта и териториалното звено на Комисията за защита на потребителите, което е съставило и връчва съответния акт. В чл. 234, ал. 7 (нова ал.8) предлагаме също изрично да се посочи, че актът се счита за редовно връчен в деня следващ изтичането на 14-дневния срок от публикуването на съобщението, а не в деня на последващо отбелязване от актосъставителя. Това изменение е необходимо, за да бъде моментът на връчването обективно определим от страна на адресата, външно проверим и независим от вътрешно служебно действие на административния орган. По този начин се създава по-ясен и предвидим режим, както за адресатите, така и за самата администрация. Не на последно място, предложението ни цели да осигури единен подход между чл. 234 и чл. 235. Това е необходимо, защото и актовете за установяване на административни нарушения, и наказателните постановления пораждат съществени процесуални последици за адресата, а при наказателните постановления тези последици са още по-интензивни, тъй като с тях се ангажира административнонаказателната отговорност и се налага		

		санкция. Поради това няма основание за тях да се изгражда различен или по-снижен стандарт на връчване. С предложената редакция на чл. 235, ал. 2 се предвижда, че когато наказателното постановление не може да бъде връчено по реда на ал. 1, се прилагат съответните правилата на чл. 234. Така се осигурява единен, последователен и предвидим режим както по отношение на връчването в търговски обект, така и по отношение на пощенското, електронното и публичното уведомяване.		
6.	**Асоциация на търговците на нехранителни стоки**			
		1) Във връзка с § 1. от предложения Закон за изменение и допълнение, с който се предлагат с изменения и допълнения на чл. 4, ал. 1 от Закона за защита на потребителите: Считаме, че така предложеното изменение на ал.1, на чл. 4 макар да цели защита на потребителите, които е от изключителна важност да бъдат навременно запознати с различните гаранции, респективно с възможностите за ремонт, е в състояние да доведе до негативни последици. Изискванията на допълненията въведени в ал. 1 ще доведат до действително по-обемна, макар и важна информация, която трябва да се предостави на потребителите. Макар да приветстваме предложението, с което да бъде въведена по-голяма яснота и прозрачност, следва да бъде упомената и възможността да се наблюдава и негативен ефект. Предоставянето на прекомерно количество информация би могло да доведе до намаляване вниманието от страна на потребителите, вследствие на което те да преустановят нейното възприемане. Това от своя страна	Не приема	ЗИД на ЗЗП **§ 1.** В чл. 4, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения: „Чл. 4, ал. 1, т.5. напомняне по видим начин *чрез хармонизираното съобщение, съгласно актовете за изпълнение по член 22а, параграф 2 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 304/64 от 22 ноември 2011 г.), наричана по-нататък „Директива 2011/83/ЕС", за наличието на законова гаранция за съответствие на стоките и нейните основни елементи, включително минималния срок на гаранцията от две години, съгласно Закона*

		би превърнало целия процес по информиране в чисто формален акт, при който се предоставя информацията единствено с цел спазване на законови изисквания и процедури, без да се постига реална ангажираност, разбиране или практическа полза – каквато е целта на промените и допълненията в чл. 4.		*за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги и за продажба на стоки*". Предложената разпоредба въвежда коректно чл.2, т.2 на Директива (ЕС) 2024/825, с която се изменя чл.5, параграф 1, бук. д на Директива 2011/83/ЕС за правата на потребителите. Предложението противоречи на Директива (ЕС) 2024/825 поради което не може да бъде прието.
		2) Във връзка с § 5. от предложения Закон за изменение и допълнение, с който се предлага създаване на чл. 47в от Закона за защита на потребителите:	Не приема	Виж коментарите по т. 2.1, 2.2 и т.2.3
		2.1. Съществено притеснение създава така предвидения текст на ал. 1 - *„когато търговецът не е предоставил на онлайн мястото за търговия информацията по чл. 47, ал. 1, т. 2 – 4, или предоставената информация е невярна или непълна, или е невъзможно длъжностно лице на Комисията за защита на потребителите да установи контакт с търговеца повече от три пъти в рамките на 10 работни дни, председателят на комисията издава заповед, с която разпорежда преустановяване на нарушението*". Считаме, че разпоредбата отваря възможност за непропорционална и непоследователна административна практика, така както *„три пъти в рамките на 10 работни дни*" не поставя конкретна рамка и граници по отношение на действията на във връзка с уведомяването, а напротив предоставя широка дискреционна власт на административния орган. Видно от законопроекта липса уредба как и по какъв начин следва да се *„установи контакт с търговеца*". Последното е основополагащо и с изключително голямо значение за последващо реализиране, както на отговорността на търговеца, така и за прекратяване на	Не приема	Не е налице неяснота или предпоставка за произвол при прилагане на разпоредбата, доколкото тя съдържа обективно определими предпоставки за предприемане на действия от страна на административния орган. Хипотезите, при които се издава заповедта – липса на задължителна информация, предоставяне на невярна или непълна информация, както и невъзможност за установяване на контакт с търговеца – са ясно формулирани и съответстват на установени в практиката проблеми при осъществяване на контрол върху онлайн търговията. Критерият „невъзможност за установяване на контакт" е конкретизиран чрез изискването за повече от три опита в рамките на 10 работни дни, което въвежда достатъчна рамка за действие и не допуска неограничена дискреция. Предложената разпоредба съдържа механизъм за преустановяване на

		извършваното нарушение от негова страна. Така представеният текст на ал.1 не създава защита за търговците, а напротив поставя ги в положение на опасност от нееднакво прилагане на административните правомощия на органа, което може да доведе до тежки, нежелани и дори неоснователни последици. В допълнение не бива да бъде забравяно, че неправилното уведомяване би довело до последваща невъзможност адресата да защити своите права и законни интереси, което е в разрез с конституционно установения принцип за право на защита, уреден в чл. 56 КРБ. Следва да се обърне внимание, че освен неяснотата във връзка с *„установяването на контакт*", така предложения текст на закона не дава необходимата и задължителна правна яснота какво точно „нарушение" ще се преустановява. Тази юридическа непълнота създава допълнителна възможност за своеобразна и евентуална непоследователна административна практика и в тази връзка считаме, че е изцяло в разрез с духа и същността на производството по установяване на административно нарушение.		нарушение, а не за налагане на санкция, поради което не е налице необходимост от предварително установяване на нарушението с влязъл в сила акт.
		2.2. По отношение на **чл. 47в, ал.2**, намираме, че предложението *„лицата да се смятат уведомени в дена на публикуването и*" нарушава основния принцип за съобщаване на издаден административен акт и едновременно с това отново създава улеснение за администрацията. КЗП е административен орган и като такъв е длъжен да спазва и установените в административния процес принципи, а така създадената нова разпоредба и съответно нейното приложение би довело до това органът да не изпълнява добросъвестно и разумно своите правомощия, както повелява чл.6, ал.1 АПК. Считаме, че тук отново се създава предпоставка за ненадлежно уведомяване и наблягаме на обстоятелството, че то е от	Не приема	Не е налице нарушение на принципите на административния процес, доколкото предвиденият начин на уведомяване чрез публикуване на интернет страницата на комисията представлява специален ред, въведен с оглед спецификите на регулираните отношения. Предложената уредба е насочена към преодоляване на обективни затруднения при установяване на контакт с търговци, които не предоставят коректна информация или съзнателно възпрепятстват комуникацията, като в тези случаи традиционните способи за уведомяване се оказват неефективни.

		фундаментално значение за реализиране на последващите процесуални права на адресата. Не без значение е и, че приемането на така формулираната ал. 2 може да доведе до сериозно утежняване дейността на бизнеса, като търговците индиректно ще бъдат задължени да следят постоянно официалния сайт на КЗП с цел да не останат неуведомени, в случай на евентуално издадена срещу тях заповед.		Публикуването на заповедта на интернет страницата на КЗП осигурява публичност и обективна възможност за узнаване, като същевременно съответства на характера на дейността – осъществяване на търговия в онлайн среда. Предложения подход не освобождава административния орган от задължението да действа добросъвестно, а въвежда допълнителен, специален способ за уведомяване, приложим при конкретни хипотези.
		2.3. В тази връзка и предвид гореизложеното намираме за особено важно да обърнем внимание и на **чл. 47в, ал.3**, който предвижда -*„Когато в тридневен срок от публикуването на заповедта лицето не преустанови нарушението, комисията подава искане до председателя на Софийския районен съд да постанови всички предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, да спрат достъпа до посочените в заповедта интернет страници*." – така обявеният срок е изключително кратък и нереализируем. Разнообразието на практически ситуации е голямо и няма как да бъде рамкирано предварително с толкова кратък срок за преустановяване на нарушението. Важно е да бъде отбелязано, че дори търговецът да предприеме действия по отстраняване на нарушението, след изтичане на 3-дневния срок, видно от предложения законодателен текст, ще бъде постановено спиране на интернет сайтовете, което в крайна степен противоречи на принципа за съразмерност и би засегнало в по-голяма степен от необходимото целта на акта, за която е издаден – а именно да бъде преустановено нарушението. Допълнително утежняваща е и предвидената санкция, представляваща спиране	Не приема	Не е налице несъразмерност или необоснованост на предвидения срок, доколкото той е съобразен с характера на нарушенията и необходимостта от тяхното бързо преустановяване. Предложената процедура има превантивен и преустановителен характер и цели ограничаване на вредите за потребителите в условията на онлайн търговия, при която нарушенията могат да засегнат неограничен кръг лица за кратък период от време. Мярката за ограничаване на достъпа до интернет страницата се прилага като последна стъпка, при неизпълнение на заповедта в предвидения срок, и е насочена към преустановяване на нарушението, а не към санкциониране на търговеца. Обстоятелството, че мярката може да има отражение върху търговската дейност, е пряко свързано с естеството на извършваното нарушение и необходимостта от ефективна защита на потребителите.

		„достъпа до посочените в заповедта интернет страници". Следва да се вземе под внимание, че това е изключително тежка и строга административна мярка, имайки предвид дигиталната ера, в която живеем, респективно обстоятелството, че изключителна част от бизнеса използва своите интернет страници за извършване на търговска дейност. Включително, не бива да се подценява и факта, че част от браншовите организации използват единствено интернет, за извършване на дейността си и които биха изпаднали в състояние на обективна невъзможност да извършват своята дейност при спиране на достъпа до страниците им. В този смисъл тази санкция би довела и до затруднения при потребителите, сключващи договори със съответните търговци. На следващо място, още по-утежняващ и притеснителен за бизнеса е фактът, че съответната мярка ще бъде приложена и в случаи, когато няма потвърдено и установено с влязъл в сила акт нарушение от страна на търговеца, а единствено уведомяване за заповедта *„в деня на издаването и*" и то след като е публикувана на интернет страницата на комисията. По този начин е напълно възможно евентуалният нарушител не само да не е уведомен надлежно за възбуденото административно наказателно производство, респективно да е нарушено правото му на защита, но и да претърпи стопански загуби в резултат на спиране дейността на интернет страницата, което спиране не винаги би било правно оправдано и съразмерно с извършеното нарушение. В допълнение - за да се предприемат действия по налагане на преустановителна административна мярка (какво би представлявала, описаната в чл. 47в, ал. 3), следва да има установено нарушение, а при така съставения текст на закона – по никакъв начин не става ясно, че нарушението първо ще бъде установено с влязъл в сила акт, а след това ще се пристъпи към налагане на ПАМ.		Не е налице изискване нарушението да бъде установено с влязъл в сила акт, тъй като става въпрос за принудителна административна мярка, която по своята правна същност се прилага с цел предотвратяване и преустановяване на нарушения.

		3) Във връзка с § 5. от предложения Закон за изменение и допълнение, с който се предлага създаване на чл. 47г, ал.2 от Закона за защита на потребителите: Поначало възприемаме за резонно и необходимо да бъде въведена санкция за неправомерно поведение, изразяващо се в предлагане на *„забранени за предлагане и/или продажба с нормативен акт*" стоки или услуги. Не намираме за подходящо, а напротив – за притеснително, така формулираната ал. 2 като препращаща норма към производството, предложено в чл. 47в, ал. 2- 6. В случая са приложими посочените по-горе аргументи. Допълнително следва да се има предвид и обстоятелството, че приложението на конкретните разпоредби не в едно, а в две производства би довело не само до по-голямо затруднение и утежняване на бизнеса, но и до загуба в доверието в административните органи от страна на гражданите. Също така, формулировката *„забранени за предлагане и/или продажба с нормативен акт*" е твърде общи и неконкретна, което създава опасност от нееднакво прилагане.	Не приема	Не е налице неясната или предпоставка за нееднакво прилагане на разпоредбата, доколкото тя препраща към вече уредена процедура с ясно определени предпоставки, срокове и последици. Препращането към реда по чл. 47в е съзнателно законодателно решение, насочено към осигуряване на единен и последователен механизъм за преустановяване на нарушения, извършвани в онлайн среда, независимо от тяхното конкретно естество. По този начин се избягва фрагментирана уредба и се гарантира предвидимост в правоприлагането. Формулировката „стоки и услуги, забранени за предлагане и/или продажба с нормативен акт" е достатъчно определима, тъй като се отнася до обективно съществуващи забрани в действащото законодателство, установени в различни нормативни актове. Общият характер на разпоредбата е обусловен от необходимостта да обхване широк кръг от хипотези, включително такива, свързани с опазване на общественото здраве и безопасност.
		4) Във връзка с § 7. от предложения Закон за изменение и допълнение, с който се предлага създаване на чл. 52а от Закона за защита на потребителите: Предложеният законопроект цели укрепване правото на отказ от договори, сключени от разстояние, както и защитата на потребителите. Застъпваме мнението, че е закономерно да бъдат предвидени, надлежно гарантирани и защитени законните права и интереси също така и на търговеца, в хипотезата, в която е	Не приема	Договорите за продажба на стоки или за предоставяне на услуги, финансирани от потребителски кредит са уредени в Закона за потребителския кредит (свързани договори). Разпоредбите на глава девета от ЗПК уреждат правата и задълженията на потребителите, на продавачите/доставчиците на стоки и услуги. Интересите на потребителите, на кредиторите и на търговците при продажба

		продал стока, финансирана чрез договор за финансова услуга от разстояние. В тази връзка отправяме предложение да бъдат създадени от законодателя съответните механизми, които да предотвратят възникването на неблагоприятни последици за бизнеса, които биха възникнали при евентуален отказ от договора или при неизпълнението му от страна на потребителя. Важно е да бъде отбелязано, че при липсата на законова защита на правата на търговеца, респективно на празнота в закона, в съответната хипотеза, се създава предпоставка за недобросъвестни действия от страна на потребителя.		на стоки са взети в Закона за потребителския кредит. Законът за потребителския кредит урежда въпросите относно прекратяване на договора за продажба. Няма празнота в нормативната уредба.
		5) Във връзка с § 17. 2 от предложения Закон за изменение и допълнение, с който се предлага създаване на чл. 68д, ал.3, т.5 от Закона за защита на потребителите: Следва да се обърне внимание на формулировката на ал.3, т.5 от чл. 68д, относно разширяване полето на заблуждаваща търговска практика. Считаме, че предложеният текст не осигурява необходимата правна яснота и създава предпоставки за различни и противоречиви тълкувания. Липсата на конкретика относно съдържанието и обхвата на предвидените *„ползи, които не са от значение*" позволява разширително тълкуване на правилото, включително и извън първоначалния замисъл на законодателя, увеличавайки риска от субективизъм и несъразмерно прилагане от страна на административните органи. Имайки предвид значението и последиците, до които може да доведе евентуална заблуждаваща търговска практика, е резонно текстът на предложената т.5, ал. 3 да бъде прецизиран по такъв начин, че да създаде защита за добросъвестните търговци, а не да създава опасност и несигурност от дискреционните правомощия на контролиращия орган.	Не приема	Проект на ЗИД на ЗЗП. **§ 17.** В чл. 68д се правят следните изменения и допълнения: т.5 се изменя така: „5. всяка реклама на ползи за потребителите, които не са от значение и не произтичат от характеристики на стоките и услугите или на стопанската дейност." Разпоредбата е пределно ясна. Всяка реклама, която заблуждава относно ползите за потребителите съставлява заблуждаваща търговска практика. Предложената разпоредбата въвежда коректно изискване на чл. 1 на Директива (ЕС) 2024/825 с която се изменя чл.6, параграф 2, бук. „д" от Директива 2005/29/ЕС относно нелоялните търговски практики на търговци спрямо потребители. Разпоредбата на Директива 2005/29/ЕС има максимален характер и не позволява свободно тълкуване.

		6) Във връзка с § 19 от предложения Закон за изменение и допълнение, с който се предлага създаване на т. 28- 39 в чл. 68ж Закона за защита на потребителите: Поддържаме и затвърждаваме съображенията, описани в точка 5), така както и в чл. 68ж част от предложенията са общи и оценъчни, не поставят ясни гаранции за допустимо поведение, респективно не съдържат необходимите обективни критерии за прилагане. Липсата на пълнота и прецизност в предлаганите текстове е предпоставка за непоследователно тълкуване от страна на административния орган, което е отново в противоречие с принципите на правна сигурност, на съразмерност и прозрачност.	Не приема	С § 19 на проекта на ЗИД на ЗЗП в чл.68ж на ЗЗП се създават т. 28-39, които допълват списъка на търговски практики, които са нелоялни и следователно са забранени. Добавените нови хипотези на заблуждаващи търговски практики въвеждат стриктно изискванията чл. 1 на Директива (ЕС) 2024/825, с която се изменя Приложение I на Директива 2005/29/ЕС относно нелоялните търговски практики на търговци спрямо потребители. Разширява се списъка на забранени заблуждаващи търговски практики. Разпоредбата на Директива 2005/29/ЕС има максимален характер и не позволява свободно тълкуване.
		7) Във връзка с предложения Закон за изменение и допълнение, с който се предлага превалутиране на санкциите от Закона за защита на потребителите: Съществено притеснение реалното увеличение на размера на санкциите, които не просто са превалутирани от лева в евро, а реално са увеличени при предлаганите изменения. Може да се посочат следните неизчерпателни примери - промяната в чл. 197, предвиждаща, че *„думите 300 до 1 000 лв.*" се заменят с *„200 до 1 000 евро*", *а думите 500 до 3 000 лв*" *се заменят с „300 до 2 000 евро*". Допълнително трябва да бъде отчетено и обстоятелството, че към настоящия момент е в сила забрана търговците да повишават цените до 8 август 2026г. При обнародване на санкциите, предвидени в сегашния законопроект, би се стигнало до явно противоречие във възприетия подход – от една страна бизнесът има ограничение за повишаване на цените, но от друга страна се предвижда повишена санкционна рамка от страна на държавата,	Не приема	Не е налице противоречие с принципите, свързани с въвеждането на еврото, доколкото законопроектът не се изчерпва с техническо превалутиране на съществуващи стойности, а предвижда и съдържателно преразглеждане на санкционната уредба. Предложените изменения са мотивирани от необходимостта от повишаване ефективността на административно-наказателните разпоредби, като отразяват установени в практиката случаи на недостатъчен възпиращ ефект на действащите санкции и продължаващо извършване на нарушения. Предложените размери не представляват механично преобразуване, а резултат от целенасочена законодателна преценка, насочена към осигуряване на по-ефективно прилагане на закона и по-висока степен на защита на потребителите. Позоваването на

		което неминуемо ще доведе до основателна реакция срещу промените.		ограничения, свързани с ценовата политика, е неотносимо към административнонаказателната уредба, която има различен предмет и цели. С оглед на изложеното, възражението се основава на неправилно тълкуване на целите на законопроекта и не се приема.
		8) Във връзка с § 72 от предложения Закон за изменение и допълнение, с който се предлага създаване на чл. 234, ал. 1 от Закона за защита на потребителите: Проектният текст на новият чл. 234, ал.1 предвижда връчването на АУАН и ИАА да става *„на всяко физическо лице, което се намира в търговския обект и което е в граждански или трудови правоотношения с лицето, срещу което са издадени*". Така всички лица, включително и такива без пасивна представителна власт, съответно без надлежно упълномощаване, ще имат правото да получават актове. Считаме, че по този начин ще се затрудни установяването и проследяването на надлежното връчване на актовете, което би създало пречки и забавило развитието на процеса. Не намираме за резонно да се затруднява и опорочава връчването на съответните актове, което чисто практически би довело до риск от невъзможност на адресатите на акта лица да защитят правата си – право, което е гарантирано не само на ниво АПК и ЗАНН, но и на конституционно равнище. В допълнение аналогични неблагоприятни последици биха настъпили и при приемането на ал. 6 и ал. 7, чл. 234, засягащо уведомяването на адресата. Тези разпоредби засилват риска от формално извършено, но фактически неефективно връчване, което по никакъв начин не би гарантирало реалното уведомяване на заинтересованото лице, което отново може да създаде невъзможност от своевременно упражняване на процесуалните права на лицето.	Не приема	Предложената уредба не въвежда нов способ за връчване, а възпроизвежда и доразвива вече съществуваща възможност за връчване на лице, намиращо се в търговския обект и намиращо се в правоотношение с търговеца, която е утвърдена в практиката и е доказала своята ефективност. Предложеният способ е обусловен от необходимостта да се преодолеят случаи на затруднено или умишлено избягвано връчване, като същевременно се основава на наличието на обективна връзка между получателя и адресата и не изключва останалите способи за връчване. Предложените нови алинеи 6 и 7 на чл.234 от ЗЗП въвеждат допълнителни, субсидиарни способи за уведомяване, които се прилагат само при невъзможност за връчване по основните редове. Те са насочени към преодоляване на установени в практиката затруднения и към предотвратяване на злоупотреби с цел осуетяване на връчването, като по аналогичен начин гарантират ефективност на производството. Предложената уредба не накърнява правото на защита, доколкото предвижда ясни срокове и обективно определими моменти на настъпване на правните последици, като

				същевременно създава баланс между интересите на адресата и необходимостта от ефективно упражняване на контролните правомощия.
		9. В допълнение изразяваме становище и по някои действащи текстове на закона – макар то да не касае предвидените промени, считаме, че е важно да бъде взето предвид при обсъждане на законови изменения в сферата на потребителската защита. Разпоредбата на чл. 65, ал. 1 и ал. 2 ЗЗП въвежда задължение всяко съобщение за намаление на цена да съдържа т.нар. *„предишна цена"*, дефинирана като най-ниската цена, прилагана от търговеца за период не по-кратък от 30 дни преди намалението – считаме че по този начин се създава обективно усложняване на начина на представяне на ценовата информация спрямо потребителите. Следва да бъде упомената, че в случай че даден продукт е бил обект на намаление през последните 30 дни, това намаление се превръща в референтна „предишна цена", което води до изкуствено ограничаване на възможността за комуникиране на по-висок процент намаление спрямо първоначалната цена. Следва да се вземе предвид и обстоятелството, че се налагат и съществени технически и организационни промени, в това число адаптиране на информационни системи, ценови етикети. Освен затруднение за бранша, намираме за основателен и аргумента, че по този начин е възможно да не бъде ясно възприемана от потребителите съществената информация относно ценовата стойност на дадения продукт.	Не приема	Предложението не е относимо към проекта на ЗИД на ЗЗП. Предлага се изменение на действащия ЗЗП. Предложението противоречи на член 6а на Директива 98/6/ЕС за обозначаване на цените на стоките, изменена от Директива (ЕС) 2019/2161 по отношение на по-доброто прилагане и модернизирането на правилата за защита на потребителите в Съюза. Съгласно чл.6а на изменената Директива 98/6/ЕС: „1. При всяко обявяване на намаляване на цената се посочва предишната цена, прилагана от търговеца за определен период от време преди въвеждането на намалението на цената. 2. „Предишна цена" означава най-ниската цена, прилагана от търговеца за период от време не по-кратък от 30 дни преди въвеждането на намалението на цената".
7.	**Сдружение за модерна търговия**			
		1. **Въвеждане на преходен режим за стоките, пуснати на пазара преди 27.09.2026 г.:**	Не приема	Директива (ЕС) 2024/825 изменя Директива 2005/29/ЕС относно нелоялните търговски практики на търговци спрямо потребители,

		Съгласно внесения ЗИД на ЗЗП е предвидено, че регулациите, произтичащи от транспонирането на Директива (ЕС) 2024/825, влизат в сила от 27 септември 2026 г. Въпреки отложеното влизане в сила на задълженията, не е предвиден друг преходен период по отношение на вече пуснатите на пазара продукти. Новите изисквания за информация, маркировки, хармонизирани етикети, екологични твърдения и други задължения са значителни и **обективно неприложими спрямо стоки, които вече са пуснати на пазара преди датата на влизане в сила на закона.** Поради спецификите на веригите за доставки в търговията на дребно – големи количества предварително произведени и доставени стоки, дълги договорни цикли, международни доставки и почти цялостна невъзможност за последваща модификация на опаковките (особено за стоки под хладилен режим) – прилагането на новите изисквания към вече пуснати на пазара продукти е практически невъзможно. Не по-малко значими са и екологичните последици. Задължението за изтегляне или преетикетиране на огромни количества стоки ще доведе до допълнително генериране на отпадъци – включително отпадъци от опаковки, както и унищожаване на напълно годни хранителни продукти, което е в пряко противоречие с европейските цели за намаляване на хранителните отпадъци с 50% до 2030 г. и с принципите на кръговата икономика. Унищожаването на храни води и до увеличени емисии на парникови газове, разходи по транспортиране до инсталации за третиране на отпадъци и неоправдано натоварване на системите за управление на отпадъците. Особено засегнати ще бъдат хранителни продукти с дълъг срок на годност, както и нехранителни продукти, които по дефиниция се продават „по-бавно“.		която съдържа общ принцип, съгласно който търговските съобщения, а това включва и твърденията за екологосъобразност и за устойчивост на стоките не трябва да бъдат заблуждаващи. Заблуждаващите търговски практики се считат за нелоялни и са забранени. Директива (ЕС) 2024/825 конкретизира общото изискване на европейското законодателство за защита на потребителите, съгласно което търговските практики не трябва да бъдат заблуждаващи по отношение на твърденията за екологосъобразност и за трайност на стоките, като посочва конкретни примери на такива твърдения, които са заблуждаващи и са забранени. Важно е да се отбележи, че и преди приемането на Директива (ЕС) 2024/825, търговците са длъжни да спазват общия принцип, съгласно който техните търговски практики не трябва да са заблуждаващи. Новата директива улеснява правоприлагащите органи да прилагат изискванията на Директива 2005/29/ЕС относно нелоялните търговски практики на търговци спрямо потребители. Съгласно разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/825, същата ще се прилага, считано от 27 септември 2026г. Директивата не допуска дерогация по отношение на стоките, пуснати на пазара преди тази дата. Съгласно изискванията на директивата, нейните разпоредби ще се прилагат за всички стоки след 27 септември 2026г.

		Въвеждане на регулацията в българското законодателство без наличие на достатъчен преходен период по отношение на вече пуснатите на пазара продукти създава риск от непропорционална административна и икономическа тежест. При въвеждане на регулацията смятаме, че е разумен подходът по предвиждане на преходен период за стоки, пуснати на пазара преди датата на новите изисквания. Поради това предлагаме включването на изрична разпоредба в преходните и заключителните разпоредби със съдържание, че стоките, пуснати на пазара преди 27 септември 2026 г., се предлагат до изчерпване на наличните количества и не попадат в обхвата на изискванията на новата регулация. При приемане на такъв тип отложено действие, ще се намалят рискове, произтичащи от: • необходимост от преетикетиране или преопаковане на голям брой артикули, което би било свързано с генериране на разходи в голям размер; • физическо изтегляне на стоки от търговската мрежа, които са годни за употреба; • унищожаване на напълно годна храна, тъй като при хранителните продукти преетикетирането често е невъзможно поради специфични изисквания за безопасност; • загуби, които в голяма степен не са обусловени от нужда за защита на потребителя.		Предложението противоречи на Директива (ЕС) 2024/825, поради което не може да бъде прието.
		2. **Предвиждане на по-дълъг срок за привеждане на опаковките на новите продукти в съответствие с новите изисквания:** СМТ апелира за отлагане на срока на влизане в сила на измененията на ЗЗП с поне още 6 месеца, т.е. общо 12 месеца или до 27 март 2027 г. Срокът от 6 месеца е крайно недостатъчен за промяна на информацията и етикетите на значителното многообразие от видове стоки. В същото време е необходимо предварително да	Не приема	Директива (ЕС) 2024/825 предвижда период от 6 месеца, от 27 март до 27 септември, през който заинтересованите страни да се подготвят за прилагане на разпоредбите. Предложението противоречи на чл. 4 от Директива (ЕС) 2024/825, съгласно който държавите-членки прилагат директивата от 27 септември.

		са създадени и/или определени и функционират съответни сертифициращи организации, отговарящи на изискванията на Директива (ЕС) 2024/825. Препоръчително е по наше виждане – поне в началото - предварително съгласуване с цел избягване на затруднения при сертифицирането, доколкото регулацията е нова. Всички тези фактори, за да се гарантира изцяло коректно и цялостно напасване, обуславят наличието на по-дълъг преходен период.		
		3. **Възражение относно предложеното със ЗИД на ЗЗП увеличаването на размера на санкциите по ЗЗП:** В съответствие с принципа на приемственост и автоматично превалутиране на суми от левове в евро, заложен в чл.11 от Закон за въвеждане на еврото в Република България („ЗВЕРБ"), въвеждането на еврото не засяга действието на съществуващите правни инструменти, като стойностите, посочени в левове в съществуващите правни инструменти, се считат за стойности в евро при прилагане на официалния валутен курс и правилата за превалутиране по чл. 12 от Закона (1 евро=1,95583 лева). Със ЗИД на ЗЗП обаче не е извършено превалутиране на санкциите по ЗЗП при спазване на горния принцип, а е предвидено реално увеличение на размера на санкциите. Увеличения на санкциите в порядъка на 30% до 100% е недопустимо да бъде представяно като техническа мярка и да бъде извършено без оценка на въздействието и мотиви за необходимост за такова неоснователно увеличение. Увеличение на санкциите в подобен голям размер противоречи на принципите на пропорционалност и правна сигурност и е непропорционално спрямо тежестта на нарушенията. Същото противоречи и на множеството регулации, произтичащи от ЗВЕРБ, един от основните принципи, на		Позоваването на принципите, свързани с въвеждането на еврото, е неотносимо в случая, тъй като законопроектът не се изчерпва с техническо превалутиране на стойности, а предвижда и съдържателно преразглеждане на санкционната уредба. Предложените размери на санкциите не представляват механично преобразуване на досегашните стойности, а са резултат от целенасочена законодателна преценка, основана на необходимостта от по-ефективно прилагане на закона и от засилване на защитата на потребителите. В мотивите към законопроекта изрично е посочено, че предлаганите изменения са насочени към повишаване ефективността на административнонаказателната уредба и преодоляване на установени в практиката проблеми при прилагането ѝ, включително недостатъчен възпиращ ефект на действащите санкции. Следователно направеното възражение се основава на неправилно тълкуване на целите и съдържанието на законопроекта, както и на смесване на два различни въпроса – техническото превалутиране на стойности във връзка с въвеждането на еврото и

		който е, че въвеждането на еврото не може да служи като основание за увеличение стойността на вземания, задължения или регулации. Не на последно място, повишаването на санкциите в процеса на приемане на еврото влиза в противоречие с **Препоръките на Европейската комисия относно практическите мерки при преминаване към еврото**, които изискват държавите членки да гарантират, че въвеждането на еврото не се използва за необосновано увеличаване на цени, такси или други икономически тежести. Предвид това и следвайки посоченото в мотивите към ЗИД на ЗЗП, че се извършват технически редакции в глава единадесета „Административнонаказателни разпоредби" на ЗЗП, то адаптирането на санкциите следва да бъде извършено при спазване на принципа за превалутиране, заложен в чл. 12 от ЗВЕРБ, като превалутирането от левове в евро се извършва като числовата стойност в левове се раздели на пълната числова стойност на официалния валутен курс, изразен с шест цифри с всичките пет знака след десетичната запетая. Така санкции в размер: • „300–1000 лв." следва да се заменят със „153,39–511,29 евро"; • „500–3000 лв." следва да се заменят с „255,65–1533,88 евро"; • „2000–50 000 лв." следва да се заменят с „1022,58–25 564,59 евро". • „3000–70 000 лв." се заменят с „1533,88–35 790,43 евро". Такъв принцип на превалутиране на санкциите при спазване на в чл. 12 от ЗВЕРБ е възприет от голяма част от регулаторните органи в България при упражняване на контролните им правомощия. Дори да има „техническо" закръгляне, то би следвало да бъде в рамките на получаване на точно число (например 153,39 евро да бъде 150 евро или 155 евро), но не и с		необходимостта от актуализиране на санкционната рамка.

		такова драстично увеличение, каквото е предложеното в ЗИД на ЗЗП.		
8.	**Неформален колектив „Инициатива Право за Климата" Издружение в обществена полза „Спаси Странджа"**			
		1. Повишаване информираността на потребителите чрез разширяване съдържанието на задължителната преддоговорна информация в чл. 4 и чл. 47 от Закона за защита на потребителите, която се предоставя на потребителите • Елементи, свързани със информация за емисиите, които съответния продукт е произвел по отношение на цялата верига на стойност. Считаме, че това уточнение е важно, тъй като основни твърдения за емисионната стойност на продуктите са практически много чести и представляват един от основните начини, по които търговците могат да отличат продукта като „екологосъобразен". Следователно изискването за точна, доказуема и ясна информация за потребителя относно емисиите (спестени/произведени) специфично би намалило възможностите за използването на заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на стоките. • Елементи, които допълват предоставянето на задължителна информация за наличие или липса на възможности за доставка на стоките, зачитащи околната среда. определението за „възможностите за	Не приема	Разпоредбата на чл.4 от ЗЗП съдържа общо изискване към търговците за предоставяне на информация. Разпоредбата на чл. 47 от ЗЗП съдържа изисквания за предоставяне на преддоговорна информация на потребителите при договори от разстояние или при договори, сключени извън търговския обект. Двете разпоредби въвеждат изисквания на Директива 2011/83/ЕС относно правата на потребителите. Тази директива има максимален характер и държавите членки нямат право на надвишават нейните изисквания. В този смисъл, предложението противоречи на Директива 2011/83/ЕС и не може да бъде прието. Освен че противоречи на европейското законодателство, то съдържа и допълнителна тежест за бизнеса, която трудно може да бъде защитена. Не на последно място, предложението има за цел защита на други интереси, не тази на потребителите. Защита на околната среда е легитимен интерес, но това трябва да стане

		доставка, зачитащи околната среда", считаме че следва да включва лесно достъпна за потребителя информация, относно методите на доставка, при които е налице обективно измеримо намаляване на емисиите, използваните ресурси или отпадъците, доказано чрез признати методики или стандарти.		в законодателството за защита на околната среда, а не в законодателството за защита на потребителите.
		2. **Защита от заблуждаващи търговски практики, свързани с твърдения за екологосъобразност на стоките като общи твърдения за екологичните или социални характеристики на стоката** Сравнението между българския законопроект за изменение на Закона за защита на потребителите (ЗЗП), с който се транспонира Директива (ЕU) 2024/825, и практиката в други европейски юрисдикции показва пропуск в българската регулаторна рамка - липсата на участие на медиен или рекламен регулатор в контрола върху екологичните маркетингови твърдения. Законопроектът концентрира правоприлагането основно в Комисия за защита на потребителите, без да предвиди специализиран надзор върху рекламното съдържание в медиите. Това е съществено ограничение, тъй като грийнуошингът (*greenwashing*) най-често се проявява именно чрез реклами и други маркетингови средства. Европейските институции подчертават мащаба на проблема - анализ на Европейската комисия показва, че около 53% от екологичните твърдения на пазара са неясни, подвеждащи или недоказани, което налага създаването на ефективни механизми за контрол върху рекламните послания. В редица европейски държави контролът върху грийнуошингът се осъществява чрез комбинирана система от органи за защита на потребителите и специализирани регулатори на рекламата и медиите. Показателен пример е Нидерландия, където жалбите за подвеждащи рекламни твърдения - включително екологични - се разглеждат от Комисията по кодекса за	Не приема	Няма пропуск в българската регулаторна рамка. Контролът за спазване на изискванията относно заблуждаващите и нелоялните търговски практики е административен и се осъществява от Комисията за защита на потребителите. Медийният регулатор няма правомощия относно контрол за използването на заблуждаващи търговски практики на търговци спрямо потребители. Трябва да се прави разлика между регулация и саморегулация. Спазването на регулациите относно заблуждаващи твърдения, в т.ч. и такива за екелогосъобразност на стоките се извършва от държавен орган, в случая от КЗП, съобразно изискванията на европейското законодателство. Няма пречка, организации на бизнеса, на рекламодателите или други организации да създадат орган, който да прилага Кодекс за добри практики в областта на рекламата. Такъв орган обаче ще бъде част от саморегулация на бизнеса и може да бъде задължителен само за организациите на бизнеса, които се присъединят към него. Независим орган в областта на рекламата би могъл да обхване голяма част от рекламодателите, ако те преценят да се присъединят към него. Такъв орган обаче не може да обхване дори малка част от

		рекламата (*Reclame Code Commissie*). Този орган има правомощия да установява дали дадена реклама нарушава стандартите за достоверност и може да разпорежда премахването ѝ от медиите. Например рекламни твърдения за „климатична неутралност" са били определени като подвеждащи, когато не е било ясно доказано как се постига този резултат. Подобни механизми показват, че в европейската практика контролът върху грийнуошинга се осъществява именно на нивото на рекламното съдържание, което по правило попада в компетентността на медиен или рекламен регулатор. На този фон българската регулаторна рамка изглежда непълна. От една страна, контролът върху рекламното съдържание предполага участие на Съвет за електронни медии, тъй като именно в медиите и аудиовизуалната реклама най-често се разпространяват екологични маркетингови твърдения. От друга страна, практиката в държави като Германия показва, че подвеждащите екологични твърдения могат да представляват и форма на нелоялна конкуренция между предприятията. Поради това ефективното правоприлагане предполага участие и на Комисия за защита на конкуренцията, която разполага с правомощия да разглежда случаи на заблуждаващи практики, водещи до изкривяване на пазарната конкуренция. Включването както на медиен регулатор, така и на орган по конкуренцията би позволило по-пълно съответствие с европейската практика, при която борбата срещу грийнуошинг се осъществява чрез съвместно прилагане на правилата за защита на потребителите, регулиране на рекламата и защита на конкуренцията.		търговците, които имат задължение по отношение на търговските съобщения. Трябва да се има предвид, че СЕМ контролира рекламите на рекламодателите и техните изпълнители, докато държавния орган за защита на потребителите следи за спазване на изискването за забрана за използване на заблуждаващи търговски практики от страна на търговците спрямо потребители. В България функционира Националния съвет за саморегулация в областта на рекламата, като независим орган, който извършва контрол за съдържанието на рекламните и търговските съобщения. Този контрол на рекламните съобщения допълва дейността на СЕМ и в известен смисъл тази на КЗК и на КЗП, но е ограничен тъй като се прилага само по отношение на членовете на тази организация, които са се присъединили към Етичния кодекс за стандарти в областта на рекламата и търговските съобщения.
9.	**Лиляна Лилова**			

		Съгласно чл. 1 от Закона за защита на потребителите, този закон урежда, вкл. и защитата на потребителите и основните им права. Определението за „Потребител", дадено в ЗЗП, конкретизира потребителя като физическо лице. Независимо от насочеността на ЗЗП към физическите лица в проверените от мен публикувани проекти на промени в ЗЗП на Портала за обществени консултация за последните три години, вкл. настоящия, открих само три предложения, направени от две физически лица. Съществуват изключително голям брой предложения/становища на Портала за обществени консултации и в Народното събрание от асоциации, фондации, сдружения и т.н. в по-голямата си част, защитаващи правата на бизнеса и в малка част сдружения на потребителите. Считам, че липсата на предложения/становища от физически лица-потребители, говори за нарушен баланс за защита на интереси между бизнес и потребители. На мнение съм, че една от причините за това е липсата на обстоен и улеснен начин за запознаване на потребителите с предложените нормативни промени, отчитайки липсата при тях на необходимия в тази област изграден дългогодишен професионален капацитет. Във връзка с всичко посочено по-горе и предвид това, че в проекта на нормативен акт се транспонират Директиви, бих искала да получа отговор за причините, поради които на Портала за обществени консултации не е качен Анализа за съответствие с правото на Европейския съюз, за наличието на който е посочено в т. V на Мотивите към проекта на ЗИД на ЗЗП. Съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, на Портала за обществени консултации се публикуват проекта на нормативен акт заедно с мотивите, съответно доклада и предварителната оценка на въздействието. В чл. 28, ал. 2 от Закона за нормативните актове е посочено какво е необходимо да	Приема по принцип	Не е възможно да се публикуват предварително таблиците на съответствие на проекта на закон с изискванията на Директива (ЕС) 2023/2673 на Европейския парламент и на Съвета от 22 ноември 2023 година за изменение на Директива 2011/83/ЕС по отношение на договорите за финансови услуги, сключени от разстояние и за отмяна на Директива 2002/65/ЕО и на Директива (ЕС) 2024/825 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2024 година за изменение на директиви 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС по отношение на предоставянето на повече права на потребителите в контекста на екологичния преход чрез по-добра защита срещу нелоялни практики и чрез по-добро информиране, тъй като в процеса на обществено и междуведомствено съгласуване на проекта са настъпили изменения в проекта на закон, които са отразени и в таблиците за съответствие

		съдържат мотивите, съответно доклада, като в т. 5 на ал. 2 е посочено: „5. анализ за съответствие с правото на Европейския съюз", разбира се когато това е приложимо, както в настоящия проект на нормативен акт. Считам, че публикуването на пълния комплект от документи ще спомогне за по-голяма активност от страна на потребителите – физически лица, във връзка и с прилагането на принципите при изработването на проект на нормативен акт, посочени в чл. 26 от ЗНА.		
10.	**Николай Гелов**			
		Възразявам срещу предложеното определение за „консуматив" по следните причини: чл. 68ж, т. 38-39 думата „консуматив" се използва в множествено число, поради което е логично и определението в §13, т. 63 от ДР да бъде за „консумативи". Според предложеното определение, за „консуматив" се смята всеки елемент от дадена стока, който трябва да бъде заменен или възстановен, за да може стоката да функционира по предназначение. Което по същество приравнява всеки повреден елемент от стоката, който също трябва да бъде заменен или възстановен (ремонтиран), на консуматив. А в действителност за консумативи (на английски език - consumable items) се смятат материали или продукти, предназначени за краткотрайна употреба (имат по-малък експлоатационен срок, отколкото стоките/предметите, в които те се използват), тъй като при използването им се износват/изразходват, поради което подлежат на периодична подмяна. Ето защо предлагам в закона да се въведе следното определение за „консумативи": *„Консумативи" са материали или компоненти, използвани в дадена стока, които при използването на стоката се изразходват или износват, което налага те да*	Не приема	Предложението противоречи на дефиницията на този термин, дадена в на Директива (ЕС) 2024/825 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2024 година за изменение на директиви 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС по отношение на предоставянето на повече права на потребителите в контекста на екологичния преход чрез по-добра защита срещу нелоялни практики и чрез по-добро информиране

		бъдат подменяни периодично с нови, за да може стоката да функционира по предназначение.		
		Предлагам в законопроекта да се направят следните промени от граматическо естество: В чл. 59в, ал. 1, т. 7, 11, ал. 4, т. 3 и 4 думата "комисионни" да бъде изписана с едно *н (комисиони)*, тъй като се използва като съществително име, а не като прилагателно. В чл. 59в, ал. 1, т. 21 думите „на които" да се заменят с „които". В чл. 59г, ал. 1 да се добави тирето в думата „14-дневен". В чл. 59е, ал. 5 в края на текста, в израза „този другия нормативен акт" думата "другия" ми се струва, че трябва да е членувана - *другият.*	Приема	Предложенията са редакционни и са отразени в проекта на закон